

KVIEČIAMĖ MUŠDAMI BŪGNUS

*Socrates/Grundtvig
tinklo „Europos
suaugusiųjų
mokymosi savaitės“
(IntALWinE) veikla
ir rezultatai*

KVIEČIAME MUŠDAMI KVIEČIAME WŃŻBŮGNUS

*Socrates/Grundtvig
tinklo „Europos
suaugusiųjų
mokymosi savaitės“
(IntALWinE) veikla
ir rezultatai*

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO Institute
for Lifelong Learning

International
Adult
Learners
Week
in Europe

Directorate General
for Education and Culture

Išleido UNESCO mokymosi visą gyvenimą institutas (UIL) (originalus pavadinimas anglų kalba: Beating the Drums for Attention. Proceedings and Outcomes of the Socrates/Grundtvig Network „International Adults Learner Week in Europe“).

UNESCO mokymosi visą gyvenimą institutas
Feldbrunnenstrasse 58
20148 Hamburgas
Vokietija

Išleista 2007
© UNESCO mokymosi visą gyvenimą institutas

Redakcinė komisija
Bettina Bochynek
Francisca Martinez
Inga Hlín Pálsdóttir

Dizainas
cmgrafix media&design

Leidinį lietuvių kalba išleido Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija

Leidinį rėmė Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

Vertimas į lietuvių kalbą
Genovaitė Nagevičienė
Jūratė Mažulytė

Stilistė Vilija Dailidienė

Leidinio dizainą adaptavo
UAB „Interse“

Nors UNESCO mokymosi visą gyvenimą institutas (UIL) Hamburge dirba pagal programą, sudarytą laikantis UNESCO Generalinės konferencijos nuostatų, už savo publikacijų turinį atsako pats institutas, o ne UNESCO.

Už leidinyje reiškiamas nuomones ir išdėstytus faktus atsakingi leidinio autoriai, jų požiūris nebūtinai atitinka oficialią UNESCO ar UIL poziciją.

Šio leidinio medžiaga jokių būdu neišreiškia nei UNESCO, nei UIL požiūrio į jokios valstybės statusą, teritoriją ar sienas ir jos valdymą.

*Kviečiame mušdami būgnus.
Socrates/Grundtvig tinklo
„Europos suaugusiųjų mokymosi
savaitės“ (IntALWinE) veikla
ir rezultatai*

TURINYS

5	Pratarmė
6	Europos suaugusiųjų mokymosi savaitių tarptautinio tinklo apžvalga
14	Sėkmingi modeliai. Mokymosi savaitių renginiai ir veikla
20	Reklaminė mokymosi savaitių medžiaga
24	Mokymosi savaitių apdovanojimai
26	Bendradarbiavimo svarba
32	Mokymosi savaitių vertinimas
34	Europos mokymosi savaitių vizitinės kortelės
36	Ką laimi visuomenė propaguodama mokymąsi visą gyvenimą
40	Kaip įtraukti mokinius į švietimo politikos ir mokymo(si) pasiūlos formavimą
46	Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo (IntALWinE) partneriai

PRATARMĖ

„Kviečiame mušdami būgnus...“ – ši metafora tinka apibūdinti nenuilstančioms suaugusiųjų švietėjų pastangoms kuo didesnį ratą žmonių paskatinti mokytis, patirti pažinimo džiaugsmą, įsitraukti į bendrą veiklą ir daryti visam šiam procesui įtaką. Dalyvių pasiryžimas mokytis kūrybiškai ir dalytis su kitais sukaupia unikalia patirtimi susiejo atskirų šalių suaugusiųjų šventes ir jos tapo tarptautiniu judėjimu. Europos skyrius, remiamas Europos Sąjungos Socrates/Grundtvig programų, yra didžiausias ir veikliausias talentingų koordinatorių tinklas pasaulyje.

Mokymosi visą gyvenimą institutas (UIL) džiaugiasi, kad būtent jam patikėta pasinaudoti sukaupia patirtimi ir koordinuoti tarptautinį mokymosi savaičių judėjimą, remti jį ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje. Pagrindinis tinklo uždavinys yra išnaudoti didžiulį suaugusiųjų mokymo savaičių potencialą, propaguoti mokymosi visą gyvenimą idėją ir sudaryti galimybes Europai konsoliduotis. Be to, siekiama sudaryti galimybes, kad suaugę

mokiniai išsakytų savo požiūrį ir darytų poveikį švietimo procesams. Be abejo, pats svarbiausias tikslas – mokymosi savaitės panaudoti kaip puikų būdą stiprinti demokratiją, ginti žmonių teises ir gerinti politinį valdymą.

Mokymosi savaičių judėjimas nuolat augo. Kaip pažymėjo CONFINTEA V konferencija, mokymosi savaitės pasirodė esančios puikus būdas skatinti suaugusiuosius mokytis. Jos moko savarankiškumo, stiprina bendrąjį lavinimą, prisideda prie demokratijos kūrimo ir padeda mokymosi visą gyvenimą pagrindus. Mokymosi savaitės, viešos diskusijos, pažintinės kelionės ir individualios mokymosi patirties įvertinimas yra būdas pagerbti suaugusius mokinius ir pripažinti jų laimėjimus. Europos mokymosi savaičių tarptautinis tinklas (IntALWinE) kūrybiškai vadovauja šiam procesui, dalijasi patirtimi ir atsakomybe, rodo demokratijos stiprinimo kelius, užmezga ilgalaikes partnerystes ir skatina mokymosi džiaugsmą. Mano kolegė Bettina Bochynek, būdama pačioje

judėjimo širdyje, nesibaidydama vargo, negailėdama laiko, savo atsidavimu, talentu ir kompetencija padėjo judėjimui sustiprėti. Mokymosi visą gyvenimą institutas (UIL) nuoširdžiai dėkoja jai ir visam tinklui. Muškime būgnus ir būkime išgirsti toliausiai esančiųjų, kad ir jie įsijungtų į mūsų ratą ir kartu patirtų mokymosi džiaugsmą.

Dr. Adama Ouane
UNESCO mokymosi visą gyvenimą
instituto (UIL) direktorius

EUROPOS MOKYMOSI SAVAIČIŲ TARPTAUTINIO TINKLO (INTALWINE) APŽVALGA

6

2 003 metų pabaigoje užsi-brėžėme per trejus metus sukurti Europos mokymosi visą gyvenimą nacionalinių kampanijų tinklą. Pradžioje tai atrodė ilgas laikas ramiai veikti ir nustebome, kaip greitai jis pralėkė, kokį didelį, sunkų ir daug laiko reikalaujantį darbą atliko mūsų grupė, kuri palaikė ryšį ir veikdama kartu pasiekė puikių rezultatų.

Iš pradžių prie UNESCO mokymosi visą gyvenimą instituto (UIL) Ham-burge – anksčiau UNESCO pedagogikos instituto (UIP) – vadovaujamo tinklo prisijungė trylika mokymosi savaitių koordinatorių iš trylikos Europos šalių. Dėl vidinių kai kurių organizacijų pertvarkymų praradome du partnerius, bet tuo pat metu įsigijome tris kitus. 2006 metų gale, baigiantis mūsų veiklai pagal Socrates/Grundtvig projektą, tinklui priklausė penkiolikos Europos šalių mokymosi savaitių koordinatoriai: Bulgarijos, Estijos, Suomijos, Jungtinės Karalystės, Islandijos, Lietuvos, Olandijos, Norvegijos, Rumunijos, Šveicarijos, Slovėnijos, Ispanijos, Vengrijos ir Kipro.

Pagrindinis Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo (IntALWinE) tikslas buvo išnaudoti strateginį mokymosi savaitių potencialą ir toliau jį kurti bei sudaryti geresnes sąlygas artimiau bendradarbiauti Europoje. Tinklas tam ir buvo sukurtas, kad remtų nacionalines mokymosi savaites, kad didėtų koordinatorių techninės galimybės ir būtų lengviau patraukti suaugusiuosius mokytojus. Kitas svarbus darbas buvo paruošti metodinę medžiagą ir ją išplatininti, taip pat padaryti mokymosi savaites labiau matomas, kelti jų prestižą.

Darbo pradžioje nusistatėme tris tarpusavyje susijusias veiklos kryptis:

1. Stengėmės suteikti tribūną suaugusiems mokiniams ir įtraukti juos į tinklo veiklą.
2. Rūpinomės padidinti mokymosi savaitių efektyvumą tinklo šalyse ir už jų ribų.
3. Skleidėme mokymosi savaitių, kaip mokymosi visą gyvenimą kampanijų, svarbos ir jų indėlio į demokratijos vystymą idėją.

Darbo susitikimai, elektroniniai laiškai ir darbas grupėse – tai ir yra pagrindinė tinklo veikla. Visiškai nauja yra tai, kad į Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo veiklą įsitraukė ir mokiniai iš tinklo šalių, jie ne tik vertino tinklą, bet ir paruošė politinių sąlygų gerinimo pasiūlymus. Visa tinklo veikla ir jos rezultatai aprašyti tinklalapyje (www.IntALWinEurope.net). Čia galima rasti visus projekto dokumentus ir aplankyti įvairių šalių mokymosi savaitių puslapius. Pasibaigus Grundtvig projektui šis tinklapis liks veikti ir teiks informaciją apie technines priemones, svarbius ryšius, naudingą medžiagą, kontaktus ir konkrečias mokymosi istorijas. Visi, kuriems svarbu pasidalyti žiniomis, patirtimi ar papasakoti savo istorijas, kviečiami kartu kurti šį bendravimo puslapį.

Ši publikacija yra Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo (IntALWinE) bendro darbo rezultatas. Leidinyje yra patarimų ir sėkmingų modelių pavyzdžių, kuriuos apibendrino tinklo partne-

riai, remdamiesi sava patirtimi. Jie suskirstyti į penkias kategorijas: mokymosi savaičių organizavimas ir veikla, reklamavimo ypatumai, mokinių ir mokytojų apdovanojimai, bendradarbiavimo galimybės, vertinimo metodai. Kituose skyriuose pateikiamos rekomendacijos, kaip gerinti politines savaičių organizavimo sąlygas. Leidinyje taip pat yra Europos mokymosi savaičių vizitinės kortelės, o paskutiniame puslapyje – visų tinklo partnerių adresai.

Mes tikimės, kad skaitytojai atkreips dėmesį į šią publikaciją ir skaitydami ne tik turės naudos, bet ir patirs malonumą. Be to, norėtume įtikinti politikus ir suaugusiųjų švietėjus, kad mokymosi savaitės yra puikus būdas stimuliuoti mokymąsi visą gyvenimą. Ne mažiau mums svarbu padrąsinti mokymosi savaičių organizatorius pasinaudoti čia surinktais patarimais. Galiausiai kviečiame suaugusius mokinius žvilgtelėti į mūsų darbą ir pasakyti savo nuomonę. Ypač norėtumėme, kad jie pasisemtų naujų minčių skaitydami tinkle dalyvaujančių suaugusių mokinių sukurtus politinius siūlymus.

Suaugusių mokinių požiūris

Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo siekis, kad jame dalyvautų suaugę mokiniai, kad jie dalytųsi patirtimi ir išsakytų troškimus, yra nukreiptas į ateitį. Dėl to ir manome, kad mūsų veikla turi būti išsamiai aprašyta.

Kalbama apie tris veiklos kryptis. Pirmiausia 2004 m. spalio 4 – 6 dienomis Anglijoje, Nortamptonšyro suaugusiųjų mokymo centre, įvyko tarptautinis mokinių forumas. Šį forumą ruošė britų Nacionalinis suaugusiųjų nuolatinio mokymosi institutas (National Institute for Adult Continuing Education – NIA-CE), o tinklo partneriai buvo paprašyti atsiųsti po vieną suaugusį mokinį jame dalyvauti.

Kadangi tai buvo tarptautinis renginys, iš kiekvieno kandidato buvo reikalaujama tam tikrų sugebėjimų ir patirties: jis privalėjo

susikalbėti angliškai, pasitikėti savimi, kad sugebėtų keliauti ir dirbti su daugiataute grupe, turėti lyderio savybių. Nors nebuvo lengva, vis dėlto vienuolika suaugusių mokinių iš Bulgarijos, Kipro, Estijos, Suomijos, Islandijos, Lietuvos, Norvegijos, Rumunijos, Slovėnijos, Šveicarijos ir Olandijos dalyvavo forume. Į forumą buvo pakviesti ir keturi suaugę mokiniai iš Jungtinės Karalystės, (Anglijos, Škotijos ir Velso). Jie jau buvo dalyvavę nacionalinės ar vietinės reikšmės forumuose, todėl jų patirtis labai pravertė.

Tarptautinio mokinių forumo tikslas buvo bendras darbas seminaruose. Iš mokinių buvo tikimasi:

- pasidalyti patirtimi, kaip savo šalyje įsitraukė į švietimo procesą;
- dirbant grupėje, įgyti pasitikėjimo savimi, tobulinti savo sugebėjimus pateikti medžiagą ir klausytis;
- suformuluoti pasiūlymus politikams, kad planuojant švietimo procesą būtų atsiklausiama ir mokinių;
- pasinaudoti galimybe pasimokyti užmegzti ryšius vietos, nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu;
- galiausiai tapti aktyviais multiplikatoriais ir savo šalyse žengti pirmuosius žingsnius, kad būtų įkurti vietos ar nacionaliniai mokinių forumai.

Renginys Nortamptonšyre buvo pats pirmas vienos šalies ribas peržengęs suaugusių mokinių forumas. Nors jį ruošė du patyrę suaugusiųjų švietėjai (Sue Duffen ir Vai Sauners), net ir jiems pritrūko patirties ir į tarptautinį bei

tarpkultūrinį aspektą nepakankamai buvo atsižvelgta. Reikėjo skirti daugiau laiko įvadinei daliai, kad dalyviams būtų buvę lengviau įveikti su kelione susijusius nepatogumus, geriau pasiruošti darbui neįprastoje aplinkoje ir susipažinti su kitais skirtingų kultūrų dalyviais. Taip pat reikėjo skirti daugiau laiko kandidatų atitinkančių aukščiau aprašytus reikalavimus paieškai. Be to, jau išrinkti kandidatai turėjo būti išsamiau supažindinti su forumo tikslais ir jiems keliamais uždaviniais.

Nors ir būta šiokių tokių nesklandumų, forumas buvo sėkmingas, visi dalyviai įvertino jį puikiai. Kai kurie forumo tikslai buvo tiesiogiai pasiekti, pavyzdžiui, pasikeista patirtimi tarp visiškai skirtingos kultūrinės ar socialinės padėties suaugusių mokinių, padidėjo jų kompetencija, buvo suformuluoti

Lietuvoje suaugusiųjų švietimo savaitei reklamuoti leidžiami specialūs kalendoriai

pirmieji pasiūlymai, kaip geriau įtraukti mokyti suaugusiuosius. Kiti tikslai turės būti įgyvendinti ateityje – ypač mokinių forumų plėtimas tinklo partnerių šalyse. Šiuo aspektu Nortamptonšyro forumas jau duoda vaisių. O jame dalyvavusių suaugusių mokinių grupė gavo galimybę kitų metų pavasarį susirinkti britų mokymosi savaitėje.

Ši mokomoji tarptautinė kelionė suaugusiems mokiniams, vykusi

2005 metų gegužės 22 – 26 dienomis, buvo antrasis Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) jiems skirtas renginys.

Mokomosios kelionės tikslai:

- Įvertinti, koku būdu forumo dalyviai skleidė patirtį savo šalyse.
- Įvertinti galimybes nuosekliai ruošti regioninius ir nacionalinius forumus ir konkrečius ta linkme atliktus darbus.
- Suruošti diskusiją apie ateities strategijas, kad mokiniai tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu galėtų prisidėti ruošiant švietimo direktyvas ir formuojant mokymosi pasiūlą.
- Dalyvauti renginiuose, organizuotuose Londone ir kaimyniniuose Kardife ir Mančesteryje, taip pat britų mokymosi savaitės atidarymo renginyje Londone.

Mokomosios kelionės pradžioje mokiniai papasakojo, kaip jų šalyse yra ruošiamasi dalyvauti pirmuosiuose mokinių forumuose. Kooperuodamiesi su esamais IntALWinE partneriais, dauguma mokinių turėjo galimybę pasakoti apie savo dalyvavimą įvairiuose posėdžiuose, spaudos konferencijose arba paviešino atitinkamą informaciją Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) tinklalapyje. Kai kuriose šalyse po tarptautinio forumo imtasi organizuoti forumą savo šalyje: skleidžiama jo būtynbės idėja ar ieškoma lėšų. Kai kuriose šalyse jau įvyko vietiniai forumai arba jau baigiama jam pasiruošti (pvz., Vengrijoje ir Slovėnijoje).

Po britų mokymosi savaitės atidarymo, kuriame kalbą pasakė britų darbo ir švietimo ministras, grupė skilo į dvi dalis. Viena išvyko į Mančesterį Anglijos viduryje, kita į Kardifą, Velso sostinę. Tikslas buvo susipažinti su vietos renginiais, paremti mokinius ar jų iniciatyvas. Pirmosios grupės dėmesys buvo skirtas Mančesterio grupei, kuri laimėjo mokymosi savaitės prizą už kaimynystės darbą socialiai apleistoje miesto dalyje. Antra grupė Velse nuvyko į vietovę šiauriau nuo Kardifo. Toje vietovėje

Slovėnijos mokymosi visą gyvenimą savaitės plakatas

nunyko kalnakasybos pramonė ir neliko darbo. Ten grupė apsilankė inovacijų centre ir dar keliuose regiono suaugusiųjų mokymo centruose. Abiejose vietovėse turėjo galimybę susitikti su vietos mokiniais.

Grįžę į Londoną, mokiniai pasidalijo įspūdžiais ir padarė išvadą, kad pradėtas labai svarbus procesas. Jie sukūrė vadinamąją „branduolio“ grupę, atsakingą už bendravimą ateityje elektroniniu paštu. Šias pareigas prisiėmė mokiniai iš Anglijos, Islandijos, Norvegijos, Rumunijos ir Velso.

Tollesnė tinklo veikla šalyse buvo tęsiama už Socrates/Grundtvig programos ribų. „Branduolio“ grupės nariai buvo kviečiami į svarbius ekspertų pasitarimus ir švietimo konferencijas kaip dalyviai ir kaip lektoriai, taip pat į 2006 m. į konferenciją Helsinkyje. Joje buvo svarstomi suaugusiųjų švietimo, kompetencijų ir aktyvaus pilietiškumo klausimai. Ši konferencija buvo organizuota ryšium su Suomijos prezidentavimu Europos

Sajungai, joje buvo paskelbtas memorandumas „Mokytis niekada nevėlu“.

Trečia Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) akcija buvo mokymosi istorijų rinkimas ir paskelbimas. Rinkinys „Atradau savo kelią. Europos mokymosi kelionės“ išleistas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Savo versijas išleido graikai, bulgarai ir vengrai.

Mokinių papasakotos mokymosi istorijos aiškiai parodo, kokį pozityvų poveikį daro mokymasis mūsų gyvenimui. Tiesa, tokių istorijų jau anksčiau buvo paskelbta kai kuriose šalyse, tačiau Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) publikacija buvo pirmas tarptautinis dokumentas, kuriame yra straipsnių iš ne mažiau kaip keturiolikos šalių. Leidinys turėjo didelę paklausą ir versija anglų kalba buvo išleista pakartotinai.

Publikacijas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima užsisakyti nemokamai UNESCO mokymosi visą gyvenimą institute (UIL). Norint įsigyti leidinį graikų, bulgarų ar vengrų kalbomis, reikia kreiptis į partnerius tose šalyse (kontaktiniai adresai paskutiniame puslapyje).

Visas versijas galima rasti tinklalapyje www.ALWinEurope.net.

Projekto partnerių susitikimų apžvalga

Be mokiniams skirtų ir jiems padedant įvykdytų akcijų, Europos mokymosi savaitės tarptautinis tinklas (IntALWinE) rūpinosi kuo geriau organizuoti mokymosi savaitės

tes. Tai antroji tinklo veiklos kryptis. Kad mokymosi savaitės būtų efektyvesnės, tinklo partneriai surinko sėkmingų modelių pavyzdžių iš savo patirties. Jie palygino bendradarbiavimo galimybes ir sukūrė duomenų rinkimo ir kampanijų vertinimo matricą. Ginčijantis dėl adekvataus vertinimo, buvo pateikta daug konkrečių pavyzdžių ir aptarti bendri principai – penkios pagrindinės jų kategorijos aprašytos kituose šio leidinio skyriuose.

Tai praktinė mokymosi savaitės pusė, o trečioji veiklos kryptis skirta strateginei perspektyvai. NAGRINĖTOS įtraukimo į mokymąsi visą gyvenimą ir demokratijos vystymo galimybės. Remdamiesi savo patirtimi ir dviem paskutiniais Europos Komisijos dokumentais apie suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą, tinklo partneriai paruošė bendras politinių sąlygų gerinimo rekomendacijas. Šios rekomendacijos skirtos pirmiausia politikams, švietimo darbuotojams, kultūrinėms institucijoms ir žiniasklaidai. Savo ruožtu tokias rekomendacijas paruošė ir mokiniai, aktyviai dalyvavę tinklo akcijose. Jų tikslas – išplatinti konkretų esamos padėties įvertinimą ir patarimus, kaip mokiniai galėtų prisidėti prie mokymosi pasiūlos gerinimo. Abu dokumentai aptarti tolesniuose skyriuose.

Pirmasis Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) susitikimas vyko 2003 metų gruodžio 4 – 6 dienomis Hamburge, UNESCO mokymosi visą gyvenimą institute (UIL). Čia pirmą kartą koordinatoriai susirinko kaip projekto partneriai. Jie galėjo užmegzti darbo ryšius ir suplanuoti tinklo akcijas, išsiaiškinti užduotis. Susitikimo metu taip pat buvo pasiskirstyta atsakomybė ir padalytos konkrečios užduotys grupėms.

Antrą kartą Europos mokymosi savaitės tarptautinis tinklas (IntALWinE) susirinko 2004 metų balandžio 21 – 25 dienomis Helsinkyje. Šį susitikimą suruošė Suomijos suaugusiųjų švietimo asociacija, kartu tai buvo ir „mokomoji kelionė“. Po darbo posėdžių vyko ekskursijos į penkias skirtingas

vietoves už Helsinkio ribų. Susitikimo metu tinklo partneriai paruošė informacinę brošiūrą, o kad darbo grupių veikla būtų intensyvesnė, tą pačių metų spalio mėnesį numatė tarptautinį mokinių forumą.

Trečio darbo susitikimo 2004 metų gruodžio 15 – 18 dienomis Mistrichte šeimininkai buvo partneriai iš Olandijos – CINOP. Per čia vykusias Leonardo da Vinčio informacines dienas Europos mokymosi savaitės tarptautinis tinklas (IntALWinE) galėjo informuoti plačiąją visuomenę apie savo darbą pasinaudodamas tuo metu ten vykusia Europos ministrų konferencija. Viename parodos stendų buvo demonstruojama visų šalių mokymosi savaitės medžiaga, kita informacija. IntALWinE dalyviai atvirame seminare aptarė tinklo akcijas ir išsakė savo požiūrį į mokymąsi visą gyvenimą ir mokymosi savaites. Be to, buvo tęsiamas darbas grupėse. Susitikimo metu buvo integruotos dvi naujos narės – Vengrijos aukštųjų liaudies mokyklų sąjunga (HFHSS) ir Ispanijos aukštųjų liaudies mokyklų federacija (FEUP).

2005 metų birželio 15 – 19 dienomis IntALWinE partneriai susitiko ketvirtą kartą Reikjavike, susitikimą parengė Islandijos švietimo draugija (EDUCATE). Pirmiausia buvo įvertinti atlikti darbai, planuojamas tolesnis darbas, dirbama grupėmis. Britų atstovas iš NIACE informavo apie 2005 metų gegužę vykusios suaugusių mokinių mokymosi kelionės rezultatus. Buvo įvertintas bendras leidinys „Atradau savo kelią. Europos mokymosi kelionės“, aptarta tolesnė veiklos strategija, diskutuota apie paskutines tinklo publikacijas ir vertinimą. Be to, prisijungė trečias partneris iš Italijos – Romos liaudies universitetas (UPTER), jis buvo supažindintas su situacija.

Penktas IntALWinE darbo susitikimas vyko Vilniuje 2006 metų rugpjūčio 26 – 29 dienomis, jį organizavo Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija. Didžiausias dėmesys čia buvo skiriamas darbo našumui, svarbiausia buvo pasiekti daugiau darbo grupių rezultatų,

*Viršuje:
Mokymosi dienų plakatas
iš Bulgarijos
Apačioje:
Suomijos mokymosi
savaitės plakatas*

sėkmingai pritaikant modelius, bendradarbiavimo galimybes ir vertinimo metodus. Viena priešpietė buvo skirta susitikimui su vietiniais Lietuvos mokymo savaičių organizatoriais, IntALWinE akcijoms pristatyti ir informacijai platinti. Posėdis vyko Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos patalpose. Generalinė komisijos sekretorė išreiškė pritarimą Lietuvos mokymosi savaitėms.

Paskutinis Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo (IntALWinE) narių susitikimas vyko 2006 metų rugsėjo 14 – 17 dienomis Romoje. Svečius priėmė Romos liaudies universitetas (UPTER), tuo pat metu organizavęs mokymosi šventę. Konferencija prasidėjo nuo viešo forumo Italijos nacionalinėje UNESCO komisijoje. Tinklo partneriai supažindino su savo darbu suaugusiųjų švietėjus iš Romos ir apylinkių, taip pat vyriausybės įgaliotinius suaugusiųjų švietimui Romos provincijoje, išgirdo jų vertini-

mus. Kadangi tai buvo baigiamasis tinklo susitikimas, buvo kalbama apie Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo (IntALWinE) veiklą ir užduotis, ypač apie rekomendacijų dėl politinių sąlygų gerinimo papildymą. Dalyviai turėjo galimybę dar kartą susipažinti su praktine šalies partnerės veikla, šį kartą pietų Europoje.

Perspektyvos

Tai visas Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo (IntALWinE) darbas per pastaruosius trejus metus. Žvelgiant atgal, laikas atrodo ekstremaliai trumpas, todėl nuveiktas darbas ir pasiekti rezultatai yra įspūdingi. Net nepaminėjome svaraus logistikos ir administracinio darbo. Juo galime didžiuotis. Nors Socrates/Grundvig darbo planas įvykdytas, biudžetas išsemtas, IntALWinE partneriai ketina ir ateityje bendradarbiauti. Mes, suaugusiųjų mokytojai, jaučiamės Europos „šeimos“ dalimi ir tikimės vėl susitikti kitomis progomis. Savo sukurtame į ateitį orientuotame tinklalapyje ir toliau galime tęsti tarptautinę visuomeninę veiklą ir įgyvendinti savo idėjas, pvz., panaudoti politinių sąlygų gerinimo rekomendacijas. Kur tik įmanoma, mes remsime vienas kitą patarimais, asmeniškai dalyvaudami, drąsinsime kitas šalis rengti mokymosi savaites. Naudosimės įvairiais kanalais, įskaitant Europos suaugusiųjų švietimo asociaciją (EAEA) ir UNESCO, pasisakysime už tarptautinį mokymosi savaičių judėjimą.

Atsižvelgdami į nacionalinius ypatumus Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo partneriai sukaupė patyrimą perteiks tokia leksika, kuri geriausiai tinka formuoti viešiesiems ryšiams ir rinkodarai. Šiuo metu svarstoma, ar siūlyti visoms šalims dalyvėms vieną iš tinklo direktyvinių rekomendacijų kaip bendrą mokymosi savaičių leitmotyvą, ar kuri nors rekomendacija turėtų būti vienas esminių naujo projekto paraiškos Europos Komisijai punktų. Bet kokiu atveju IntALWinE partneriai ir

Suaugusiųjų mokinių grupė mokomojoje kelionėje Londone

ateityje pagrindiniu aspektu laikys vietinių ir nacionalinių forumų didėjimą ir tinklo plėtimą. Šio aspekto tęstinumą garantuoja nauja konkreti iniciatyva – projektas, kurį 2007 metais Europos Komisijai pateikti planuoja Škotijos suaugusiųjų švietimo asociacija (SALP). Visi Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo partneriai kviečiami dalyvauti šiame projekte. Svarbiausias šio projekto tikslas yra įsteigti Europos mokinių tinklą ir įkurti arba stiprinti mokinių

forumus partnerių šalyse. Europos Parlamente planuojamas naujas renginys bus skirtas švietimo idėjų sklaidai, todėl bus siekiama, kad mokiniai galėtų dalyvauti kitoje tarptautinėje suaugusiųjų švietimo konferencijoje (CONFINTEA) 2009 metais.

Pagrindiniai analitiniai ir politiniai tinklo aspektai būtų pilietiškumo, demokratijos ir kultūros ugdymas.

Dėl kitos informacijos apie Europos mokinių tinklo kūrimą kreipkitės į: Fioną Boucher, Škotijos suaugusiųjų švietimo asociacijos (SALP) vadovę: fiona.boucher@salp.org.uk

IntALWinE projekto pabaiga nėra tarptautinio mokymo savaitės judėjimo pabaiga, mes paskatinsime jį plėsti ir įtraukti į savo ratą daugiau žmonių: plečiantis dalyvių ratui vis didėja iniciatyvų įvairovė.

Mokymosi savaitės Lietuvoje simbolis

SĖKMINGI MODELIAI. MOKYMOSI SAVAIČIŲ RENGINIAI IR VEIKLA

14

Mokymosi savaitės leidžia viešai parodyti, kokių būdu pavieniai asmenys gali plėsti savo kompetenciją, lavinti gebėjimus ir stiprinti pasitikėjimą savimi. Be to, mokymosi savaitės padeda kurti mokymosi bendrijas, kuriose žmonės patiria, ką reiškia žavėtis kuo nors drauge su kitais, kartu imtis kūrybinės veiklos. Tam, kad nuosekliai artėtumėme prie šio tikslo, kvietimas prisidėti lieka esminė sudedamoji savaitės dalis, sugalvojamos vis naujos akcijos, o jau atrasti sėkmingi renginiai metai iš metų tobulinami.

Svarbiausia ir veiksmingiausia šių akcijų kategorija yra vieši renginiai netradicinėse vietose, nes išjudina būsimus naujus narius ir visą visuomenę. Tai viešos paskaitos traukiniuose ar autobusuose, atidarymo šventės geležinkelio stotyse, kultūrinės programos mugėse, turguje, prekyvietėse, kalėjimuose, aikštėse, parkuose ar informacinės

kampanijos diskotekose.

Kita akcijų rūšis – tai įvairūs renginiai specialistams, pvz., seminarai ar konferencijos įvairiomis temomis vietos, regiono ar nacionaliniu lygmeniu. Juose gali dalyvauti tarptautiniai ekspertai. Naudingos pasirodė ir firmų dienos, skirtos darbdaviams ir tarnautojams, jose skatinamas tiek profesinis, tiek asmeninis tobulėjimas.

Kad garantuotų pastovią sėkmę, mokymosi savaitių tinklo partneriai parinko sėkmingiausių pavyzdžių iš savo ilgalaikės veiklos, tokių, kurie pasirodė veiksmingi lavinant mokinius ar labai tiko savaitių kampanijoms. Kiekvienas modelis gali būti pritaikytas nacionalinei, regioninei ar vietinei situacijai.

Kitus pavyzdžius ir informaciją galima rasti skyriuje „Priemonės ir rezultatai“ (Tools and Products) tinklalapyje <http://www.ALWinEurope.net>.

Mokymo šventės mugė Bulgarijoje

Mokymo šventės plakatas iš Estijos

Bulgarija – pasidalyta atsakomybė

2005 metų mokymosi visą gyvenimą konferencija pirmiausia buvo skirta politikams. Ji taip pat prisidėjo prie mokinių kompetencijos stiprinimo, dalyviai įgijo naujų gebėjimų. Už konferencijos planavimą, organizavimą, eigą ir vertinimą atsakingas buvo pagrindinis koordinadorius – Vokietijos liaudies aukštųjų mokyklų sąjungos tarptautinio bendradarbiavimo instituto Sofijos biuras ir „Žinijos“ (Znanie) draugija. Kad renginys būtų pastebėtas, abi organizacijos kūrė bendrą programą, skelbė apie ją spaudoje.

Kipras – partnerystė kaime

Vietos ir regioninio švietimo komiteto nariai kartu su vietos tarybomis organizavo bendruomenių mokymosi šventes su tradicine muzika, parodomis ir t.t.

Estija – mokymas traukinyje ir tramvajuje

Mokymo šventės metu Talino traukinių ir tramvajų keleiviai galėjo visą savaitę klausytis trumpų paskaitų, kurias skaitė universiteto studentai ir profesoriai. Temos: „Kaip treniruoti atmintį“ ir „Greitasis skaitymas“. Akcijas papildė brošiūros, plakatai, saldumynai ir suvenyrai, dalijami per ar po paskaitos.

*Vengrijos mokymosi šventė
po atviru dangumi*

Suomija – centrinė geležinkelio stotis

Atidarymo šventė vyko Helsinkio centrinėje geležinkelio stotyje. Kitomis dienomis renginiai vyko kitose Helsinkio geležinkelio stotyse. Tikėtasi, kad tokiose vietose, kur pastovus žmonių srautas, daug kas susidomės renginiais. Praeivių dėmesį traukė orkestras ir dvi dienas veikusi paroda. Pateikta informacija teigė mokymosi džiaugsmą. Nacionalinė geležinkelių kompanija renginį rėmė techninėmis priemonėmis.

Vengrija – kultūros ir švietimo renginiai po atviru dangumi

Vienadienės kultūrinės programos vyko įvairių kaimų parkuose. Jų metu grojo liaudies muzika, buvo šokami tradiciniai šokiai, paroduodami tipiški to krašto maisto produktai. Vietinės įžymybės vadovavo neformalioms diskusijoms tarp suaugusių mokinių iš kaimų, tai buvo gera proga apsiukeisti nuomonėmis. Prie renginio sėkmės prisidėjo ir vietinės televizijos stotys bei spauda, nemokamai jį reklamuodama.

Islandija – firmų diena

Mokymosi savaitės organizatoriai paskatino firmų personalo skyrius ruošti mokymosi renginius ir suteikti savo darbuotojams galimybę susitikti ir gauti informaciją. Šie renginiai vyko pietų pertraukos ar kavos pertraukėlių metu. Ši akcija pasirodė esanti puiki galimybė bendrauti su žmonėmis jų darbo metu.

Šventės plakatas iš Olandijos

Paroda bibliotekoje šventės Lietuvoje metu

Vaizdo konferencija Lietuvoje

Olandija – mokymosi šventės diktantas

Labai populiarius Olandijoje tradicinis nacionalinis diktantas įkvėpė šventės organizatorius su-ruošti ypatingą mokymosi šventės diktantą. Diktantas buvo rašomas rotušėje po įvadinės mero kalbos apie suaugusiųjų švietimą. Kiekvienas galėjo rašyti diktantą, jam pasirinkta aktuali švietimo tema, laimėtojai buvo apdovanoti prizais. Prie publikos prisijungė ir darbo agentūros, firmos. Šis renginys – puikus pavyzdys, kaip mėgstamas nacionalinis paprotys gali sužadinti susidomėjimą švente.

Italija – konferencijos vietos, regionų, nacionaliniu ar Europos lygmeniu

Per šventės organizuotos konferencijos, skirtos mokymosi visą gyvenimą pasiūlai platinti. Jose dalyvavo politikai, vietinės įstaigos, ekspertai, specialistai, mokytojai, švietimo darbuotojai. Konferencijų tikslas – pasinaudoti visų suinteresuotų dalyvių buvimu ir atlikti suaugusiųjų švietimo patikrą.

Lietuva – vaizdo konferencijos

Vaizdo konferencijos atidarė ir uždarė mokymo savaitę bei jungė universiteto centrinę būstinę su regioninėmis neakivaizdinio mokymo klasėmis. Tarp atidarymo šventės pranešėjų buvo ir Lietuvos Respublikos prezidentas, ir švietimo bei mokslo ministras. Vaizdo konferencijos dalyviai, būdami įvairiose vietose, galėjo pasijusti bendro renginio dalimi, matyti vienas kitą, kalbėtis, dalyvauti diskusijoje, keistis patirtimi.

Tarptautinės suaugusių mokinių grupės pasveikinimas Velse

Neformalus mokytojų, tėvų ir mokinių susitikimas Slovėnijoje

Norvegija – atvirų durų diena

Šio renginio metu Norvegijos suaugusiųjų švietimo asociacija atvėrė duris kitiems švietimo darbuotojams. Savo patalpose ji pasiūlė diskusiją apie švietimo renginius neįgaliesiems, taip pat kultūrinėmis ir kultūrų integracijos temomis. Apie renginį buvo paskelbta spaudoje.

Rumunija – mokyti kalėjime

Kalėjimuose organizuota nemažai renginių, kultūrinė programa, paskaitos ir koncertas. Kaliniai iš etninių mažumų ar iš asocialios aplinkos gavo galimybę mokytis ir socialiai integruotis. Šis renginys buvo propaguojamas plakatuose, iš anksto išsiųstuose į kalvinimo įstaigas.

Slovėnija – neformalus susitikimai su pagrindinių ir vidurinių mokyklų mokytojais, tėvais ir mokiniais

Šiuose susitikimuose dalyviai galėjo kalbėtis tiek mokytojams, tiek mokiniams svarbiais klausimais tokiomis temomis, kaip kova su narkomanija, prievarta mokykloje, efektyvūs mokymosi būdai, laisvalaikis, aplinkos problemos ir aktyvus pilietiškumas. Mokytojai, organizavę tokias akcijas ir joms vadovavę, gavo sertifikatus.

Tarptautinė suaugusių mokinių grupė ir britų suaugę mokiniai

Ispanija – knyga „Mokymosi džiaugsmas“

Surinktos mokinių mintys buvo paskelbtos per regioninę mokymosi šventę. Prieš tai vykusiam seminaru mokiniai buvo paprašyti per dešimt minučių parašyti apie savo patirtį besimokant liaudies aukštojoje mokykloje. Dvi iš šių istorijų autoriai perskaitė per mokymosi šventę. Pasirodė, kad daugumai svarbiau buvo mokymosi džiaugsmas nei turinys. Savo pačių istorijų skaitymas paskatino autorius toliau mokytis, tikėtina, kad pažadino ir kitų norą mokytis. Ši akcija ir aktyvus mokinių dalyvavimas buvo puiki aukštųjų liaudies mokyklų reklama.

Jungtinė Karalystė – „Greitieji skaitiniai“

„Greitieji skaitiniai“ – tai mažos, labai vaizdingos knygos, bestselerių autorių parašytos pradedantiesiems skaityti. Prieš mokymosi šventę visoje šalyje buvo dalijami nuolaidų talonai, su kuriais galima buvo pigiau nusipirkti „Greitųjų skaitinių“ leidinius.

Mokymo šventei žymūs britų autoriai ir BBC išleido dvylikos knygų seriją. Anglijoje ir Velse šventei vadovavęs Nacionalinis suaugusiųjų nuolatinio mokymosi institutas (NIACE) paragino suaugusiųjų grupes, kurios mokėsi skaityti, išsirinkti geriausią serijos knygą. Populiariausiam autoriui skirtas apdovanojimas buvo įteiktas nacionalinio britų laikraščio The Guardian spaudos konferencijų salėje. Leidėjas, Random House, įteikė premiją detektyvų autorei Minette Walters už knygą „Trupinėliai“ (Chickenfeed).

REKLAMINĖ MOKYMOSI SAVAIČIŲ MEDŽIAGA

Mokymosi savaitės iš kitų suaugusiųjų švietimo akcijų išsiskiria dalyvių įvairove. Iš vienos pusės, tai politikai, vadovai, švietimo ir kultūros institucijų darbuotojai (nacionalinio ir vietos lygmens). Iš kitos pusės, mokiniai, visuomenė, nevyriausybinių organizacijų, asociacijų, profesijų grupės. Toms grupėms negalima taikyti tos pačios reklamos, todėl savaitinių organizatoriai, norėdami atkreipti visų tikslinių grupių dėmesį, pasirūpina įvairiausia reklama. Prieš užsakant reklamą turėtų būti atsakyta į šiuos klausimus:

- Koks renginys reklamuojamas?
- Kokiems žmonėms ji taikoma?
- Kaip ją pateikti?
- Kaip ją platinti?

Po to, kai jau apsispręsta, kokia reklama kokiai grupei žmonių skirta, organizatoriams tenka apsvarstyti, kur ji bus dedama (pvz., laikraštyje ar tinklapyje). Jei reklama gaminama centre, o naudojama vietose ar regionuose, būtina numatyti, kaip ji pasieks tikslines grupes.

Kad reklamos poveikis būtų didesnis, reikėtų atkreipti dėmesį į kelis reikalavimus.

Plakatai ir parodų stendai turėtų patraukti dėmesį, bet neteikti smulkios informacijos.

Jie praneša apie kampaniją, renginius ir nurodo, kur rasti detalesnės informacijos.

Jie krenta į akis įvairiose konferencijose, renginiuose, ypač patogų juos prisegti įvairių institucijų skelbimo lentose, bendrųjų

centruose, visuomeniniame transporte, geležinkelio stotyse ar net stenduose prie kelio.

1. Plakatų ir stendų informacijoje nurodoma :
kampanijos pavadinimas ir logotipas;
svarbiausios datos;
temos;
nuotraukos ar piešiniai;
sponsorių logotipai;
kontaktiniai telefonai;
tinklapių adresai.
2. Radijo ar televizijos laidos, laikraščiai, brošiūros, skrajutės ar jų elektroninis variantas pateikia daugiau detalių, dažnai juose yra skirta vietos atsiliepiams, kad adresatas aktyviau dalyvautų. Informacija, gaunama elektroniniu paštu, turi būti dar tikslesnė nei spausdinta medžiaga.
3. Įvairūs reklaminiai suvenyrai – atvirukai, raktų pakabukai, alaus padėkliukai, marškinėliai, taurės ar saldimynai – nėra plataus masto reklama ir juose nėra esminių detalių, pvz., telefonų numerių ar tinklapių adresų.
Šie keli pavyzdžiai rodo, kokią reklamą kūrė Europos mokymosi savaitinių tarptautinio tinklo (IntelWinE) partneriai, nepamiršdami įvairių grupių interesų ir jų kultūrinės aplinkos.

Kitus pavyzdžius ir smulkesnę informaciją rasite skyriuje „Priemonės ir rezultatai“ (Tools and Products) adresu www.ALWinEurope.net.

Šventės plakatas iš Islandijos

Piešiniai iš lietuviško kalendoriaus,
skirto mokymosi savaitei.

21

Mokymosi savaitės
informacinės brošiūros

Plakatas iš Vengrijos

Bulgarija

Bulgarijoje mokymosi visą gyvenimą šventei sukurtas plakatas buvo išsiuntinėtas partnerių organizacijoms ir tam tikrose vietose išdalytas visuomenei. Pasibaigus šventei buvo paruoštas leidinys su viso krašto renginių aprašymais. Jis naudojamas kaip reklama. Programa ir kalendorius kasmet leidžiami vis kitokio formato.

Šventinis tortas
iš Jungtinės Karalystės

Estija

Mokymo šventei buvo pagaminta 300 kilogramų saldainių, kuriuos regionų ir vietiniai koordinatoriai dalijo per renginius. Tikslesnė informacija apie mokymosi galimybes buvo pateikta brošiūrose ir skrajutėse.

Suomija

Sukurtas plakatas esamiems ir galimiems mokiniams. Juos išdalijo švietimo darbuotojams, knygynams ir pan. Per šventę plakatai kabėjo įvairiose renginio vietose ir buvo lyg kelio gairės renginio lankytojams. Juose buvo informacijos telefono numeris ir elektroninis adresas.

Vengrija

Erdvios palapinės su informacija – tai naudinga reklamos priemonė, kuri patraukia praeivius, puikus būdas pavišinti mokymo šventės programą. Palapinės gali būti pastatytos bet kur, jose patogų dalyti žmonėms brošiūras, plakatus, kalendorius, renginių programas, kitą reklamą. Palapinėje galima naudotis internetu, ten dirbantys savanoriai pagalbininkai padeda lankytojams rasti tikslesnę informaciją.

Islandija

Neįprastose vietose dalijami vandens buteliai su šventės ir sponso-rių logotipais, pavyzdžiui, didelėse parduotuvėse. Kartais jose vyksta ir mokymosi šventės renginiai.

Italija

Kasdien elektroninis laikraštis išsiuntinėjamas švietimo darbuotojams ir kitiems interesantams. Jis supažindina su aktualia informacija apie mokymo šventę. Elektroniniai pranešimai peržiūrimi ir atnaujinami kasdien.

Lietuva

Ateinančių metų kalendorius su mokymosi savaitių nuotraukomis, citatomis, aforizmais ir piešiniais mokymosi tema išplatintas visos šalies savaitių koordinatoriams.

Slovėnija

Mokymo savaitės tinklalapyje mokiniai galėjo išrinkti įvairius nacionalinių logotipų motyvus, pagaminti savo individualų elektroninį atviruką ir išsiuntinėti jį savo draugams. Tai buvo ypač interaktyvi reklamos forma.

Ispanija

Suaugusiųjų mokymo centruose švietimo darbuotojams dalijama knyga „Mokymosi džiaugsmas“. Taip parodomas teigiamas mokymosi poveikis ir skatinama mokytis.

Nie festivalis učenja
vas veli spletni koledar prireditelj. Z njegovo
pomocjo boste našli pot do izvajalcev in dogodkov, ki sestavljajo
bogato ponudbo TVU 2005. Več tisoč jih je, po vsej Sloveniji!

Kje? Kdaj? Kaj?

Kako do odgovorov? Preprosto: izberite regijo na zemljevidu
Slovenije, določite še kraj in datum, in takoj se vam bo nize
prireditev, ki jih lahko obiščete.

Za zahtevnejšo iskalno: če vas zanima prava dolžina vsebine,
izberite drugo pot! Iščite po predloženih kriterijih.

V bogati ponudbi boste gotovo našli kaj zase.

Prepusitite se utripu festivala
učenja.

10 LET
1996 - 2005

TEDEEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
17. - 23. 10. 2005

Ste radovedni in ukaželjni?

Pridružite se nam!
Kje in kdaj? Oktobra si oglejte
spletni koledar prireditelj,
<http://tvu.acs.si/koledar>

SLOVENIJA, UČEČA SE DEŽELA

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

*Viršuje: šveicariškas smegenų
ląstelės formos šokoladas kaip
šventės logotipas.*

*Kairėje: elektroninis atvirukas
iš Slovėnijos*

23

Olandija

2006 metų DVD filmas apie penkis mokinius išsiųstas vietinėms ir regioninėms televizijos stotims. Mokinių biografijos atskleidžia, su kokiais sunkumais jie susiduria dėl formalaus jų mokymosi pripažinimo. Du iš filmo herojų jau gavo apdovanojimus už mokymosi laimėjimus.

Rumunija

Vietinės įstaigos suteikė nemokamai plotą mokymosi savaitės reklamai. Todėl plakatai buvo iškabinti autobusų stotyse ir kitose viešose sostinės vietose, taip pat Bukarešto metro.

Šveicarija

Šventė vyko tramvajuose, turgaus aikštėse ir įvairiuose universitetuose. Renginiuose lankytojams dalytos mažos dėžutės su šokola-diniu šventės logotipu.

Jungtinė Karalystė

Kasmet išleidžiamos brošiūros ir kompaktinės plokštelės „Visiems apie mokymosi šventę“ su naudingais patarimais ir paaiškinimais, kodėl verta dalyvauti šventėje. Jos skirtos esamiems ir galimiems bendradarbiavimo partneriams ir skelbiamos visos šalies biulete-niuose ir tinklalapyje.

MOKYMOSI SAVAIČIŲ APDOVANOJIMAI

24

Apdovanojimai įteikiami tiems asmenims, kurie dėjo daug pastangų, kad mokydamiesi pagerintų savo gyvenimo kokybę. Suaugę mokiniai vis iš naujo įrodo, kad galima daug laimėti, jei išmokstama ko nors naujo.

Visų pirma įgyjama naujų kompetencijų, kyla darbingumas, sustiprėja pasitikėjimas savimi, todėl pagerėja socialinis gyvenimas ir didėja pasiryžimas dirbti visuomenei.

Svarbu parodyti, kaip apdovanojimų laimėtojai įveikė mokymosi sunkumus ir padarė pažangą. Ne mažiau svarbu, kokią įtaką jų laimėjimai turi aplinkai. Natūralus žmonių džiaugsmas virsta motyvu mokytis visą gyvenimą. Apdovanojimai atkreipia dėmesį į mokymosi stilių ir kelių įvairovę: mokymąsi

galima apibendrinti kaip ilgą asmenybės tobulėjimo kelią. Tarp laimėtojų yra žmonių, kurie įgijo skaitymo, rašymo, matematikos, kalbų ar informacinių technologijų bazinių žinių, arba tokių, kuriems iš pradžių nepasisėkė ir dabar jie kaupia pradinius įgūdžius, kad galėtų mokytis toliau. Yra ir tokių mokinių, kuriems svarbios vidinės mokymosi vertybės: kultūrinis turtėjimas, intelektas ir kūrybinis įkvėpimas, asmeninė savijauta ar tiesiog mokymosi džiaugsmas.

Atskiri žmonės ar grupės apdovanojamos dažniausiai švenčių atidarymo metu – tai galinga priemonė patraukti politikų ir visuomenės dėmesį. Gaunantys apdovanojimus mokiniai yra gyvas įrodymas, kad mokytis malonu, kad mokantis tobulėjama, kad mokymasis lemia pokyčius. Konkrečios sėkmingos istorijos padrąsina kitus. Prizų įteikimas taip pat yra galimybė pritraukti rėmėjų ir žiniasklaidos dėmesį. Jei mokiniai atsiduria dė-

mesio centre, jų patirtis ir laimėjimai yra puikiasias mokymosi visą gyvenimą idėjos sklaidos būdas. Apdovanojimai gali būti įteikti ir institucijoms ar suaugusiųjų mokytojams. Iš to daroma išvada apie mokymo kokybę.

Daugelyje Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo (IntALWinE) šalių apdovanojimai įteikiami atskiriems mokiniams arba grupėms už jų puikius mokymosi rezultatus arba už žinių gilinimą, arba už pradėtą projektą, kuris padeda kitiems suaugusiesiems. Apdovanojimai gali būti tiek nacionalinio, tiek vietos lygmens.

Kitą informaciją šia tema rasite skyriuje „Priemonės ir rezultatai“ (Tools and Products) adresu www.ALWinEurope.net

Kipras

Apdovanojimai įteikti atskiroms grupėms – senjorams, kuratoriams ir t.t.

Estija

Čia apdovanotos savivaldybės, parėmusios mokymosi bendrijas ir atskirus mokinius.

Islandija – apdovanojimas už sėkmingų profesinio švietimo modelių įdiegimą

Apdovanojimai suteikiami firmoms, švietimo darbuotojams, draugijoms ar specifiniams projektams už puikų profesinį švietimą ar profesinį tobulėjimą. Šiais apdovanojimais siekiama paremti inovatyvų profesinį švietimą Islandijoje, toliau jį vystyti ir rodyti gerą pavyzdį kitiems.

Lietuva – aktyvus pilietiškumas ir kultūrinis švietimas

2005 metais Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija (LSŠA) įsteigė apdovanojimą už pilietinio aktyvumo projektus ir akcijas. Šis konkursas turėjo skleisti suaugusiųjų švietimo idėjas visuomenėje ir parodyti vietinių, regioninių ir nacionalinių renginių organizavimo patirtį. Tris originaliausius projektus LSŠA apdovanojo diplomais ir keletu publikacijų. 2006 metais per mokymosi savaitę „Švietimas kultūrai, kultūra švietimui“ prizai buvo įteikti kultūrinio švietimo spektro projektams, akcijoms ir idėjoms.

Norvegija

Norvegijoje mokiniai apdovanojami už žinias, aktyvų dalyvavimą, dalijimąsi patirtimi ir sąmoningumą. Atskiriems asmenims arba grupėms prizai įteikiami už pastangas, iniciatyvumą arba solidarumą.

Slovėnija

Iškilmingai įteikiant prizą apie kiekvieną laimėtoją buvo rodomas trijų minučių filmas. Šiuos filmus galima rasti internete.

Šveicarija – apdovanojimas šiuolaikinei moteriai

2005 metais mokymo šventėje, kurios moto „Tegu tavo smegenų ląstelės šoka“, ypatingas apdovanojimas buvo įteiktas moteriai, kuri sėkmingai mokėsi ir tapo „vyrų darbo pasaulio“ nare. Apdovanotos moters seminaras buvo skirtas vadybai, socialiniam darbui, savigarbai ugdyti ir profesiniam perorientavimui. Rezultatai buvo puikūs. Moterys pasakojo apie savo karjerą ir galimybę suderinti šeimos rūpesčius ir darbą.

Jungtinė Karalystė. „Mokymosi veiklos“ (Learning Works) apdovanojimai

Kai kuriose Jungtinės Karalystės vietose apdovanojimai buvo įteikti asmenims, kurių mokslo laimėjimai pagerino jų galimybes atlikti savo darbą arba rasti darbą. Kalbama apie mokinius, įgijusius specialių gebėjimų ar pakėlusius kvalifikaciją, reikalingą norimai profesijai įgyti. Padidėjęs pasitikėjimas savimi leidžia pagelbėti ir kolegoms. Šiuos apdovanojimus remia firmos ir organizacijos, suinteresuotos savo darbuotojų darbingumu, į šventę kviečiamos garsenybės.

Norvegijoje (kairėje) ir Jungtinėje Karalystėje apdovanojami mokiniai

BENDRA- DARBIAVIMO SVARBA

Suaugusiųjų švietimas labai įvairus ir dėl įvairaus mokinių amžiaus, ir dėl nevienodo išsilavinimo lygio. Didelė formalus ir neformalus suaugusiųjų švietimo formų ir organizacijų įvairovė. Joms priklauso visuomeninės ir privačios mokyklos, muziejai ir bibliotekos, profsąjungos ir žiniasklaida, įvairaus lygmens valdžia, įvairios mažos ar didelės interesų grupės. Besimokančioje visuomenėje visi jie yra partneriai. Planuojant ir ruošiant mokymosi savaites, būtina atkreipti dėmesį į partnerių įvairovę ir pasirūpinti partnerystės tęstinumu.

Taip pat labai svarbu stiprinti bendradarbiavimą tarp neformaliojo švietimo siūlytojų ir formalus švietimo darbuotojų, kad visuomenė jaustų švietimo vientisumą, kad įvairių švietimo būdų mokymosi pasiūla būtų darni sistema.

Bendradarbiavimo kultūra

Partnerystė ir darni pasiūla palengvina mokiniams gauti informaciją apie mokymosi galimybes. Jei įvairių sričių siūlytojai susivienija, sukuriamos naujos struktūros, sujungiami ištekliai, atsiranda inovacijų galimybės, susidaro galimybė tęsti procesą. Pastovios vietinės ar regioninės partnerystės gali daryti kur kas didesnę įtaką suaugusiųjų mokymo ir mokymosi visą gyvenimą direktyvoms. Ilgainiui partneriai, nusiteikę ilgą laiką bendradarbiauti, gali prisidėti prie bendradarbiavimo kultūros kūrimo. Konkretūs bendradarbiavimo ir partnerystės privalumai – bendros informacijos priemonės: bendras tinklalapis ar reklamos akcija, pvz., švietimo mugė. Jos gali paremti ir kitus, už šventės ribų esančius projektus. Taip pat gali paveikti darbdavius, kad jie skatintų savo tarnautojus dalyvauti tobulinimosi kursuose ar mokymosi visą gyvenimą akcijose. Bendradarbiavimas su žiniasklaida atkreipia didesnę visuomenės dėmesį.

Aišku, kad bendradarbiavimo

atmosfera padės geriau ruošti mokymosi savaites.

Ypatingi bendradarbiavimo tarp skirtingų partnerių požymiai

Mokymosi šventės partneriai dažnai skiriasi funkcijomis ir veiklos kryptimi. Kad parodytų, kaip galima kooperotis su visiškai skirtingais partneriais, Europos mokymosi savaitės tarptautinis tinklas (IntALWinE) suskirstė juos į penkias kategorijas.

Daugiau kooperavimosi tema rasite skyriuje „Priemonės ir rezultatai“ (Tools and Products) adresu www.ALWinEurope.net.

Mokymosi savaitės paroda Islandijoje

Potencialūs mokymosi savaitės renginių organizatoriai

Kuo daugiau ir įvairesnių organizatorių dalyvauja rengiant mokymo savaites, tuo daugiau įvairių žmonių grupių įsitraukia į suaugusiųjų švietimą. Rekomenduotina, kad kuo daugiau visų lygių institucijų įsitrauktų į strategijų kūrimą, vadovavimą ir paruošiamąjį darbą.

Užmegzti kontaktus su potencialiais partneriais reikėtų jau paruošiamojoje mokymo savaitės fazėje. Reikėtų iš karto išnaudoti visus galimus kelius: skelbimus laikraštyje, internete, informacijos persiuntimą elektroniniais adresais ar asmeninius kontaktus.

Išmonė renkantis partnerius, kurie tiesiogiai nedirba švietime, o vis dėlto galėtų norėti bendradarbiauti (gėlių parduotuvės, ekologinių produktų gamintojai, užkeigos, restoranai ir t.t.), praturtina šventę ir plečia potencialių mokinių ratą. Kartu švietėjai galėtų rinktis neįprastas vietas savo veiklai (metro, diskotekos, kalėjimai, didelės parduotuvės ir t.t.). Tokios iniciatyvos yra gera galimybė skleisti suvokimą, kad mokymasis yra procesas, kuris gali vykti žmogaus gyvenime visur ir visada.

Koordinuoti šventę turi tik viena institucija, bet visi kiti partneriai turi dalyvauti ją planuojant, organizuojant ir vertinant. Šią valdymo struktūrą labai naudinga rotacijos principu perduoti vis kitai institucijai.

Kasmet pasirenkama nauja tema irgi padeda įsigyti naujų projekto partnerių. Be to, pasiūlyta nauja perspektyva yra puikus būdas sudominti ankstesnius partnerius.

Pavyzdžiai

Slovėnija

Mokymosi visą gyvenimą savaitės regioniniai koordinatoriai dažniausiai būna švietimo įstaigos ir kitos institucijos, kurios turi vietinį tinklą mieste, bendrijoje ar regione (vadinamieji regioniniai koordinatoriai) arba kurios nors srities darbuotojai (teminiai koordinatoriai, pvz., Slovėnijos turizmo draugija, Slovėnijos skautų organizacija arba kultūrinės veiklos visuomeninė organizacija). Slovėnijos suaugusiųjų mokymo institutas (SIAE) 2001 metais įsteigė mokymosi visą gyvenimą savaitės koordinatorių tinklą.

Koordinatorių veiklos mastai keičiasi: kartais regioniniai koordinatoriai skatina kitas institucijas dalyvauti mokymosi savaitėje ir atsiųsti jiems atitinkamą informaciją, o konkrečias akcijas vykdo patys švietimo darbuotojai. Kitais kartais koordinatoriai patys imasi

organizacinės veiklos. Tai priklauso nuo renginių turinio ir veiklos pobūdžio. Dažnai koordinatoriai rūpinasi pranešimais spaudoje ir renginio vaizdine reklama.

Dėl tokio darbo padidėjo pasiūly įvairovė, pagerėjo renginių kokybė ir įvairiapusiškumas, taip pat ir žiniasklaidos bei plačiosios visuomenės reakcija. Skatinamos ilgalaikės partnerystės ir bendradarbiavimas su „mažaisiais“ siūlytojais.

Koordinatorių keitimasis informacija ir patirtimi vyksta uždaraime elektroniniame forume. SIAE organizuoja kasmet du susitikimus su regioniniais koordinadoriais: vieną pavasarį, kad sukurtų pirmąsias nuostatas ir aptartų metų planus, kitą – spalio mėnesį, prieš pat mokymosi savaitės pradžią, kad apsikeistų paskutine aktualia informacija ir padalytų bendras reklamos priemones. Šiuose susitikimuose vykstančios diskusijos padeda sukurti ne tik šių, bet ir kitų metų savaitės koncepciją.

Ir dar – savaitės koordinatorių tinklą finansiškai remia Švietimo ir sporto ministerija.

Vengrija

Vengrijoje mokymosi savaitės finansavimas yra geras būdas išlaikyti ilgalaikį bendradarbiavimą. Šventės finansuojamos dviem lygiais. Pirmiausia Vengrijos aukštųjų liaudies mokyklų sąjunga (HFHSS), kaip pagrindinis koordinadoras, prieš metus kreipiasi į Darbo ministeriją prašydama lėšų mokymo savaitei. Vėliau HFHSS persiunčia pinigus atskirų renginių ir akcijų organizatoriams. Tačiau 10% skirtos sumos HFHSS pasilieka ir atiduoda ją tik pasibaigus akcijai. Tie 10% yra garantija, kad organizatoriai pateiks tvarkingą ataskaitą ir dalyvaus iki viso proceso įvertinimo. Kiti pinigai pervedami iš karto, kai organizacijos savo ruožtu atlieka visus įsipareigojimus.

HFHSS panašiomis sąlygomis atsiskaito Darbo ministerijai.

Valdžios organai

Šiai partnerių kategorijai priklauso vietinė, regioninė ir nacionalinė valdžia, ypač įvairios ministerijos ir tyrimo institutai, miesto savivaldybės ir bendrijų ar miestų tarybos, kontrolės įstaigos ir vietinės darbo agentūros.

Svarbu su šiais partneriais pastoviai keistis informacija, ne tik prieš ar po mokymo šventės, o nuolat palaikyti darbo santykius. Šie santykiai galėtų padėti pasiekti ir kitų tikslų: valdžia įtrauktų mokymo savaites į savo strateginius planus, o tai užtikrintų didesnę savičių pripažinimą ir poveikį.

Pavyzdžiai

Islandija

Islandijos švietimo ir kultūros ministerija sušaukė specialų komitetą, kuris nustato mokymosi visą gyvenimą direktyvas tam tikram laikui, įskaitant ir mokymosi savaites. Islandijoje jau kuris laikas mokymo savaitės remiasi produktyviu bendradarbiavimu su tokiais socialiniais partneriais, kaip profesijų sąjungos, kurios yra labai stiprios. Ankstesnis komitetas dirbo nuo

1999 iki 2004 metų, per tą laiką įvyko pirmosios penkios mokymosi savaitės. 2005 m. sudarytas naujas komitetas, kuriame yra ministerijos (pirmininkavimas ir vadovavimas), Islandijos mokytojų sąjungos, naujų regioninių mokymosi visą gyvenimą centrų profesijų sąjungų, privačių švietimo darbuotojų, Islandijos darbdavių susivienijimo ir darbo direkcijos profesinės tarybos atstovai. Naujasis komitetas paskirtas trejiems metams.

Bulgarija

Mokymosi visą gyvenimą dienoms Bulgarijoje vadovavo „Ekspertų komitetas“, kuris rinko šventei temas. Šis komitetas taip pat atsakingas už ryšius su vietinėmis įstaigomis, kad užtikrintų tam tikrą politinę atsakomybę. Komitetas apsiima taip pat įtraukti į darbą vietinius ir regioninius koordinatorius.

Globėjai ir sponsorai

Nacionalinės ministerijos, regioninės ar vietinės savivaldybės ypač paremia mokymosi savaites. Prie rėmėjų galima būtų priskirti ir didesnius administracinius organus, tarptautinius susivienijimus, tarptautines vystymo organizacijas,

Norvegijos mokymosi šventė gatvėje

taip pat ir vietines nepriklausomas ekonomikos įmones ir žiniasklaidą.

Kai kurioms organizacijoms ar institucijoms yra lengviau paremti ne grynais pinigais, bet kitais būdais. Bet kuriuo atveju Europos mokymosi savičių tarptautinio tinklo (IntALWinE) partneriai pataria mokymosi savičių organizatoriams susirasti kuo daugiau įvairių finansavimo būdų. Panašiai kaip ir kitais bendradarbiavimo aspektais čia įvairovė ir turės teigiamų rezultatų.

Pavyzdžiai

Estija

Estijoje projektai, skirti socialinei aplinkai gerinti, remiami iš mokesčių už loterijas. Biudžete kasmet numatomos lėšos mokymosi savaitei, o penkiolika Estijos bendruomenių dalyvauja konkurse, siekdamas finansavimo savo renginiams. Visos šios lėšos yra papildoma parama mokymosi savičių koordinatoriams, o pagrindiniai finansuotojai yra Švietimo ir tyrimo ministerija ir Europos socialinis fondas.

Slovėnija

Kiekvienais metais suaugusiųjų mokymo renginių planą patvirtina vyriausybė ir viešai paskelbia Švietimo ir sporto ministerija. Slovėnijos mokymosi visą gyvenimą savaitė yra viena iš oficialiai finansuojamų programų. Pinigai duodami institucijoms ir grupėms, kurios organizuoja renginius, taip pat regioniniams ir temų koordinatoriams, ruošiantiems suaugusiųjų mokymo akcijas. Švietimo darbuotojai ir/arba organizatoriai turi pateikti Švietimo ministerijai projektų planus su sąmata. Speciali komisija peržiūri prašymus ir išrenka tinkamus remti projektus.

Patirtis parodė, bendradarbiavimas per mokymosi visą gyvenimą savaitę suteikia privačioms ir visuomeninėms mokymo įstaigoms efektingą galimybę būti veiklioms. Kartu tai pelninga investicija į ateitį (pvz., didesnė kursų paklausa ir t.t.). Smulkesni siūlytojai – kultūros, sveikatos, socialinės srities asociacijos, nevyriausybinės organizacijos, kurios savo pajamas gauna ne iš rinkos ar visuomeninio biudžeto, taip pat laimi iš šitokio rėmimo būdo.

Žiniasklaida

Informacija iš televizijos, radijo ar laikraščių (vietinių, regioninių ar nacionalinių) sukelia susidomėjimą kampanija, suaugusiųjų mokymo reikšme ir įvairove. Mokymosi šventėje dalyvaujančios organizacijos iš tokio dėmesio taip pat gauna „pelno“. Šiuo požiūriu žiniasklaida irgi turėtų būti priskirta prie partnerių.

Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) partneriai pasisako už tai, kad savaitės organizatoriai jau paruošiamųjų darbų fazėje planuotų žiniasklai-

dos strategiją, atidžiai rinktųsi pagrindinį žiniasklaidos partnerį arba įvairius žurnalistus ir leidėjus, kurie praneš apie konkrečias akcijas. Būtų naudinga susidaryti nacionalinės ar regioninės žiniasklaidos kontaktinių adresų banką. Jei savaitės tema įdomi visuomenei ar žurnalistams, organizatoriams bus lengviau juos pritraukti. Jei įmanoma, reikėtų susitikti su TV atstovais ir pabandyti įtikinti, kad įtrauktų savaitės temas į pastovias laidas.

Žurnalistams reikia aiškiai ir tiksliai suformuluotos, sutvarkytos informacijos (pirmiausia tai atsakymai į klausimus *kas, kur, kada, kaip ir kodėl*). Aktuali informacija turi būti pateikta suprantama kalba, be specifinių terminų. Spaudos pranešimai, informaciniai lapeliai apie savaitės tikslus, renginių programos projektas, taip pat informacija ir statistika internete padėtų užimtiems žurnalistams dirbti.

Gyvenimo istorijos taip pat patraukia dėmesį, nes žmonėms jos patinka. Todėl reikėtų visada darytis gerų nuotraukų ir asmeninių istorijų.

Spaudos konferencija irgi turi būti apgalvota ir paruošta prieš ar per šventę. Jei įmanoma, spaudos konferenciją galėtų pradėti žymūs žmonės ar ministrai, tai sulauks didesnio žiniasklaidos atgarsio.

Pavyzdžiai

Rumunija

Planas, kaip žiniasklaida galėtų paremti Rumunijos mokymosi savaites, laikosi trimis atramomis. Pirmiausia organizuojama spaudos konferencija Švietimo ir tyrimo ministerijoje. Įvairių profesinių laikraščių ir žurnalų korespondentai pakviečiami ir vėliau jie paskelbia mokymosi savaitės akcijas. Ministerijos dalyvavimas čia

Romos meras atidaro mokymosi savaitę garsiojoje Piazza Navonna

Dalyvis iš Kipro pateikia diskusijos rezultatus tarptautinei suaugusių mokinių grupei Londone

siems. Dvi klausimų ir komentarų valandos pralėkdavo greitai ir kai kurie klausytojai dėkodavo už temas.

Jungtinė Karalystė

Mokymo savaitės partnerystė su televizija ir radiju stipriai prisidėjo prie pozityvaus suaugusiųjų švietimo vertinimo ir padidino jo paklausą visoje šalyje. Anglijoje per savaitę buvo transliuojamas nacionalinis serialas „Ilgimas talentas mokytis“ („Natural Born Learners“). Seriale rodomi penki mokiniai, kurie nori įsigyti profesiją arba pagrindinių žinių, kad pagerintų savo gyvenimą. Kiekvienais metais nepriklausomi televizijos transliuotojai per žinias praneša apie vietos įvykius ir mokinių laimėjimus, apie apdovanotuosius per mokymosi savaites, rodo ta tema dokumentinius filmus, reklamą. Nepriklausomos vietinės radijo stotys ir BBC pasiūlo diskusijų aktualiais mokymosi klausimais. Vienais metais BBC radijo kampanija „Ir aš kartu“ („Count me in“) vyko kartu su mokymosi savaitė ir įregistravo per tūkstantį informacijos prašymų.

Suaugę mokiniai

Labai svarbi partnerių grupė yra patys mokiniai. Jiems skirtas pagrindinis Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) partnerių dėmesys. Šiuolaikiniai mokiniai jau motyvuoti ir dažnai pasiruošę būti pavyzdžiu (pvz., papasakoti savo istoriją ar kaip lektoriai padrasinti kitus).

Rekomenduotina turėti dabartinių ir buvusių mokinių duomenų banką, kad būtų galima juos pasikviesti pagalbėti ruošiant šventę ar būti „mokymosi ambasadoriais“.

lemiamas, nes žiniasklaida Rumunijoje yra labai imli visai valstybinei informacijai.

Antra, pagaminami 15 sekundžių vaizdo ir garso klipai ir pasiūlomi visuomeniniams transliuotojams kaip reklama. 2005 metais buvo pagamintas muzikos klipas „Radijo naujienoms“, transliuotas kiekvieną rytą. Po metų „Radijo naujienos“ tapo šventės partneriu ir muzika buvo transliuojama nemokamai, kainavo tik gamyba.

Trečia, ruošiamos specialios radijo programos, į kurias kviečiami suaugusiųjų mokymo ekspertai pakalbėti įvairiomis temomis, o klausytojai gali užduoti klausimus, interaktyviai dalyvauti laidose.

Šios laidos sukurtos ne kaip mokymosi savaitės reklama, jos gilina supratimą apie mokymąsi visą gyvenimą, pabrėžia aktyvumą, demokratiją ir profesinių įgūdžių stiprinimą.

Suomija

Partnerystė su Suomijos televizija metams bėgant įgavo vis kitokių formų. 2004 metais buvo laida, kurios metu kiekvienas galėjo paskambinti ir užduoti klausimų apie mokymąsi. Studijoje sėdėdavo keturi ekspertai, kad tiesioginėje laidoje atsakytų į klausytojų klausimus. Vienas iš studijos svečių atstovavo darbo biržai, kitas – profesinio mokymo ekspertas. Pokalbyje dalyvaudavo ir liaudies aukštosios mokyklos direktorius bei Suomijos suaugusiųjų švietimo asociacijos pirmininkas, kaip neformalaus mokymo atstovas. Klausytojų klausimai būdavo įvairiausi – nuo klausimų apie stipendijas iki specifinių mokymosi poreikių, nuo nuomonės apie švietimo programas iki kritikos dėl bedarbių pareigos lankyti profesinio tobulinimo kursus. Kai kurie klausdavo, kaip „negrįždami į mokyklą“ suaugusieji galėtų gauti sertifikatą, t. y. atlikti vadinamąjį kompetencijos testą suaugusie-

Pavyzdžiai

Bulgarija

Savaitės metu suaugę mokiniai dalyvauja švietimo mugėse ir konferencijose, organizuotose vadovams ir mokymosi visą gyvenimą ekspertams. Jose visuomenė informuojama, bet tiesiogiai neįtraukiama. Mokiniai gauna galimybę pristatyti sėkmingus projektus ir patirtį. Seminaruose jie atlieka tarpininko vaidmenį ir aktyviai dalyvauja diskusijose bei kultūrinuose renginiuose.

Jungtinė Karalystė

Nacionalinis suaugusiųjų nuolatinio mokymosi institutas (NIACE) sukūrė tinklą suaugusiems mokiniams. Prasidėjo jis nacionaliniu mokinių forumu. Tinklo tikslas – iš-

saugoti kontaktus su mokiniais ir remti jų bendravimą. Tinklas yra neformalus, atviras ir lankstus. Kaip pagalbinė priemonė sukurtas duomenų bankas, kuriame galima rasti apdovanojimų laimėtojus, susirašinėjimo grupes, specialių interesų grupes ir regioninius forumus.

Visi tinklo nariai keturis kartus per metus gauna biuletenį su informacija apie pačius mokinius, be to, Nacionalinis suaugusiųjų nuolatinio mokymosi institutas (NIACE) praneša apie visos šalies renginius. Šis duomenų bankas stiprina mokinių komandą, į kurią gali kreiptis NIACE, kad gautų patarimų ir informaciją apie mokymosi patirtį.

Mokymosi savaitės plakatas iš Jungtinės Karalystės

MOKYMOSI SAVAIČIŲ VERTINIMAS

Kaip jau buvo aprašyta ankstesniuose skyriuose, mokymosi savaitės – tai kasmet nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu organizuojamos kampanijos, kuriose įvairiomis akcijomis išreiškiami kuo įvairiausi interesai. Dėl amorfinės jų prigimties labai sunku įvertinti rezultatus ar naudą.

Iš kitos pusės, kampanijos vertinimas leidžia visiems dalyviams išryškinti pozityvų poveikį, pasverti sėkmę ir sunkumus. Įvertinimas skatina toliau tobulinti kampaniją. IntALWinE partneriai turi skirtingą vertinimo patirtį, bet svarbu kasmet vertinti pagal tuos pačius kriterijus (kaip tai daroma Jungtinėje Karalystėje ir Olandijoje). Tai leidžia organizatoriams nustatyti tendencijas ir jas stebėti,

pavyzdžiui, dalyvių skaičiaus augimą, informaciją žiniasklaidoje ir interneto apsilankymų skaičių. Vertinimas leidžia pamatyti, kokios akcijos vykdomos regionuose. Sėkmingos patirties pavyzdžiai gali virsti puikiais idėjomis kitiems organizatoriams. Nuolatinis vertinimas padeda parodyti mokymosi savaitės sėkmę ir augimą.

Atsižvelgdami į socialinį ir politinį kontekstą, Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) partneriai suvokia, kad sunku įrodyti, ar savaitės tik pasiekia dideles žmonių grupes, ar taip pat paskatina juos mokytis visą gyvenimą.

Vargu ar įmanoma kampanijos efektą atskirti nuo kitų faktorių. Šią problemą spręsti padeda suaugusių mokinių pasakojimai, tai puiki mokymosi visą gyvenimą reklama, kartu ir įrodymas, kaip šventė juos

įkvėpė ir sustiprino jų pasiryžimą.

Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) partneriai yra įsitikinę mokymosi savaitės efektyvumu ir vertinimo nauda. Toliau dedami patarimai tiems, kurie nori įvertinti savo kampaniją.

Kitas rekomendacijas ir vertinimo matricą bei anketą rasite „Priemonės ir rezultatai“ (Tools and Products) adresu www.ALWinEurope.net.

Bendros vertinimo rekomendacijos

- Kiekviena veikla turi būti vertinama atsižvelgiant į nacionalinį, politinį kontekstą.
- Savaitės vizija ir tikslai bei vertinimo kriterijai turi būti kasmet iš naujo aiškiai suformuluoti.

Slovėnijos mokymosi savaitė gatvėje

- Rezultatai ir sėkmė vertinami atsižvelgiant į prieš tai nusibrėžtus tikslus.
- Analizuojama tiek sėkmė, tiek klaidos.
- Mokymosi savaitės tendencijos ir vystymosi kryptis turi būti fiksuojamos, kad galima būtų jas kontroliuoti.
- Jei įmanoma, reikėtų kasmet palyginti vertinimo rezultatus.
- Vertinant turėtų dalyvauti visos dalyvių grupės: renginių organizatoriai, partneriai, rėmėjai, mokiniai ir kiti dalyviai.

Siūlomi vertinimo kriterijai

- Dalyvių skaičius (įvairiuose renginiuose, akcijose, visais lygmenimis).
- Sklaida žiniasklaidoje (spauda, radijas ir TV, transliuotų / spausdintų straipsnių / pranešimų, filmų kokybė ir t.t.).
- Kiek regionų ir vietovių dalyvavo savaitėje.
- Regioninių koordinatorių tinklo buvimas, jo kokybė.
- Politinis valdžios dalyvavimas.
- Strategijų paplitimas.

Dar keli patarimai

- Suaugę mokiniai, rėmę savaitę, irgi gali dalyvauti vertinant (išdalijama anketa).
- Gali būti tiek vidinis, tiek išorinis vertinimas. Išorinis vertinimas yra objektyvus ir leidžia įvertinti rėmėjus.
- Savęs vertinimas – tinkamas būdas įvertinti visuomeninio darbo rezultatus.

Iš kitos pusės, kampanijos vertinimas leidžia visiems dalyviams išsiaiškinti pozityvų poveikį, pasverti, kiek buvo sėkmės ir kiek sunkumų.

ISLANDIJA

Mokymosi visą gyvenimą savaitė – Vika simenntunar.

Nuo 1995 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja EDUCATE – Islandija.
Ypatumai: firmų diena ir renginiai viešose vietose.
www.mennt.is/simenntun

BULGARIJA

Mokymosi visą gyvenimą dienos – Dni na ucheneto prez zeliya zhivot.
Nuo 2002 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Vokietijos aukštųjų liaudies mokyklų sąjungos tarptautinio bendradarbiavimo instituto Sofijos skyrius (IIZ/DVV Sofija).
Ypatumai: švietimo mugės, seminarai knygynuose ir klasė stiklinėmis sienomis.
www.lifelonglearning-bulgaria.org

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Mokymosi savaitė – Adult Learners' Week.

Nuo 1992 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Nacionalinis suaugusiųjų nuolatinio mokymosi institutas (NIACE).
Ypatumai: apdovanojimai, pačių pasirinktos temos, nacionaliniai ir regioniniai renginiai, žiniasklaida kaip partneris, mokymosi diena darbo vietoje.
www.niace.org.uk/alw

EUROPOS MOKYMOŠI SAVAIČIŲ VIZITINĖS KORTELĖS

34

ŠVEICARIJA

Mokymosi šventė – Lernfestival

Nuo 1996 metų, vyksta kas treji metai. Koordinuoja Šveicar suaugusiųjų švietimo asociacija (SVEB).
Ypatumai: Renginiai ir nacionaliniai apdovanojimai.
www.lernfestival.ch

ISPANIJA

Suaugusiųjų mokymo ir mokymosi visą gyvenimą šventė – Festival del aprendizaje a lo largo de la vida y la educacion de personas adultas.

Nuo 2003 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Ispanijos aukštųjų liaudies mokyklų asociacija (FEUP).
Ypatumai: knygų leidyba.

SLOVĖNIJA

Mokymosi visą gyvenimą savaitė – Teden vseživljenjskega učenja (TVU).

Nuo 1996 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Slovėnijos suaugusiųjų švietimo institutas (SIAE/ACS).
Ypatumai: nacionaliniai ir vietiniai renginiai.
www.llw.acs.si (anglų kalba)
www.tvu.acs.si (slovėnų kalba)

aproape.ro

RUMUNIJĄ

Mokymosi šventė – Festival sanselor Tale.

Nuo 2000 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Bukarešto liaudies universitetas ir IIZ/DVV Bukarest.
Ypatumai: mokymosi pasiūla ir kultūros renginiai visoje šalyje, visuomenės apklausos ir kontaktų užmezgimas.
www.updalles.ro

ESTIJA

Mokymosi savaitė –
Taiskasvanud oppija nādal.

Nuo 1998 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Estijos suaugusiųjų
švietimo asociacija (ANDRAS).
Ypatumai: traukinys mokykla,
mokymosi diena, suaugusiųjų
švietimo forumas.
www.andras.ee

KIPRAS

Mokymosi savaitė.

Nuo 2002 metų.
Koordinuoja Švietimo
ministerija.
Ypatumai: mokymosi
savaitės suaugusiųjų
švietimo centruose.

ITALIJA

Suaugusiųjų švietimo
šventė – Upter Navona.

Nuo 2004 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Romos liaudies
universitetas (UPTER).
Ypatumai: konferencijos, atidarymo
šventės, mokymai vizitų metu.
www.upternavonafestival.it

A művelődés hete - a tanulás ünnepe

SUOMIJA

Mokymosi savaitė –
Aikuisopiskelijan viikko.

Nuo 1997 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Suomijos suaugusiųjų
švietimo asociacija (FAEA), AIKE ir
ATRADĖJAI (Finder Features).
Ypatumai: trys partneriai kasmet
išrenka temą ir koordinatorių
komandą, tvirtina Švietimo
ministerija.
www.aoviikko.org

VENGRIJA

Mokymosi šventė – A műve lödes
hete – a tanulás ünnepe.

Nuo 2002 metų.
Koordinuoja Vengrijos aukštųjų
liaudies mokyklų sąjunga (HFHSS).
Ypatumai: konferencijos ir
renginiai po atviru
dangumi visoje šalyje.
www.nepfoiskola.hu/muvhete

LIETUVA

Suaugusiųjų švietimo savaitė.

Nuo 2000 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Lietuvos suaugusiųjų
švietimo asociacija (LSŠA).
Ypatumai: vietiniai ir
regioniniai renginiai
visoje šalyje.
www.lssa.smm.lt

NORVEGIJA

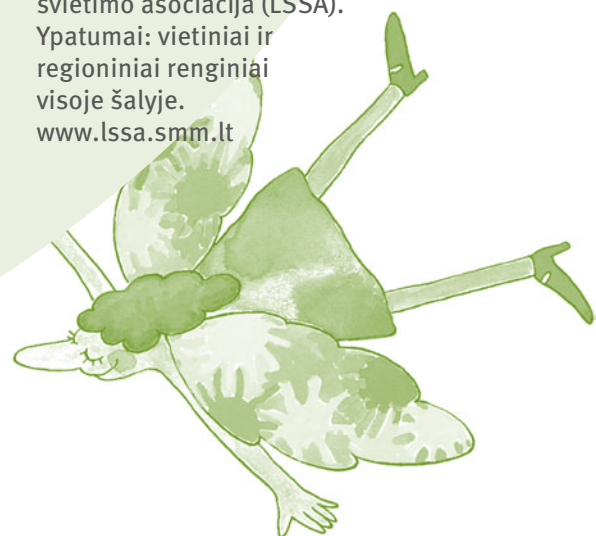
Suaugusiųjų mokymosi dienos –
Laeringsdagene for voksne.

Nuo 1998 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja Norvegijos
suaugusiųjų švietimo
asociacija (NAAL/VOFO).
Ypatumai: akcijos neįprastose
vietose, podiumo diskusijos,
atvirų durų dienos.
www.vofo.no/uka/

OLANDIJA

Mokymosi savaitė –
De Week van het leren.

Nuo 2000 metų, vyksta kasmet.
Koordinuoja CINOP.
Ypatumai: nuotraukų
paroda, laiškai, diktantas.
www.weekvanhetleren.nl

KĄ LAIMI VISUOMENĖ PROPAGUODAMA MOKYMAISI VISĄ GYVENIMĄ

36

*Tinklo partnerių
išvados ir rekomendacijos
švietimo politikai gerinti*

„Ne vien ekonominės priežastys lemia mokymosi visą gyvenimą strategiją. Europos šalys tikisi, kad ji padės suartėti ir toliau puoselėti toleranciją ir demokratiją. Be to, ji žada tokią ateities Europą, kurios piliečiai turi galimybes realizuoti savo sugebėjimus ir visi kartu kuria geresnę visuomenę.“

*„Kad Europoje mokymasis visą gyvenimą virstų realybe“,
Europos Komisijos Komunikatas,
2001 metų lapkritis*

„Europos Sąjungos valstybių narių laukia dvigubas uždavinys – ne tik pasiekti, kad apskritai padaugėtų suaugusių mokinių, bet ir išlyginti tam tikrą jų disbalansą. Motyvuoti, padrąsinti, paremti visuomenė visų pirma turėtų tuos, kurie mažiausiai nori būti įtraukti tiek į formalų, tiek į neformalų, tiek į savaiminį mokymąsi kaip tik dėl to, kad praeityje negavo tinkamų švietimo paslaugų.“

*„Suaugusiųjų švietimas. Mokytis niekada nevėlu“,
Europos Komisijos Komunikatas,
2006 metų spalį*

Visoje Europoje pastebimas ryžtas kaip mokymosi visą gyvenimą paradigmą įtvirtinti nacionalines ir tarptautines švietimo ir mokymo strategijas.

Dabarties ar ateities iššūkiai aptariami ne tik politikų, mokymasis visą gyvenimą jau yra valdžios, pilietinės visuomenės organizacijų, privataus sektoriaus ir socialinių judėjimų dėmesio centre. Vaikai ir jaunimas ugdomi formalaus švietimo ir ugdymo įstaigose, o šis diskursas labiausiai skirtas suaugusiesiems ir mokymosi visą gyvenimą būdų įvairovei.

Europos Komisija 2001 metų Komunikate apie mokymąsi visą gyvenimą apibrėžė mokymąsi visą gyvenimą kaip plataus spektro formalųjį, neformalų ir savaiminį mokymą(si) ir suformulavo siektinus tikslus: ugdyti aktyvų pilietiškumą, sudaryti galimybes asmenims savirealizacijai, didinti socialinę įtrauktį ir užimtumą.

Komisija paragino šalis nares sukurti nuoseklias ir visapuses mokymosi visą gyvenimą struktūras, kurių dėmesio centre būtų suaugęs mokinys ir kurios garantuotų visiems prieinamo kokybiško mokymosi galimybes.

Partnerystės, visiems adekvatūs išteklių ir mokymosi kultūra buvo pasiūlytos kaip socialinės sanglaudos strategijos, skirtos aplinkoms, kurioms kuo toliau, tuo būdingesni socialiniai skirtumai ir kultūrų įvairovė.

Beje, 2006 metais, praėjus penkeriems metams po Komunikato, Komisija turėjo pripažinti: suaugusiųjų mokymasis ne visada per pastaruosius metus akivaizdžiai sulaukė pelnyto pripažinimo, politikos prioritetų ir išteklių, nepaisant politinių akcentų, skirtų mokymuisi visą gyvenimą. Besimokančių suaugusiųjų visose Europos šalyse tebėra nedaug, ypač kalbant apie ribines gyventojų grupes, t.y. nekvalifikuotus asmenis, bedarbius ir migrantus, kurie kaip ir anksčiau neturi galimybių mokytis.

Kaip tuomet įtraukti išstumtąsias grupes į mokymosi visą

gyvenimą procesą? Kaip panaikinti dalyvauti neleidžiantį barjerą, – klausama 2006 metų Komunikate.

Kiekvienos šalies suaugusiųjų švietėjų ir politikos kūrėjų laukia akistata su šiuo pagrindiniu iššūkiu, kurį reikia nagrinėti kaip pasiūlą ir kaip paklausą.

Garantuoti suaugusiųjų mokymosi kaip pasiūlos kokybę ir aktualumą, sinergiją, maksimaliai bendradarbiauti ir parūpinti adekvatus išteklius yra privaloma, jei norime, kad daugiau suaugusiųjų mokytųsi. Ir tai tėra viena medalio pusė. Kita pusė – patys suaugusieji turi pasirinkti, todėl privalu juos paskatinti, kad jie vėl trokštų mokytis.

Jie privalo žinoti pasiūlą ir kuo prasmingas jiems mokymasis, taigi visų pirma juos privalu pasiekti.

Atliepiant šį dvilypį iššūkį gimė suaugusiųjų mokymosi savaitės. Mokymosi savaitės yra sklaidos ir mobilizacijos kampanijos mokymosi visą gyvenimą tema. Jų veiklos sritis – pasiūla, bendradarbiavimo tarp politikų, suaugusiųjų švietėjų, kultūros institucijų ir žiniasklaidos kūrimas. Taip savaitės ir šventės padeda kurti mokymosi visą gyvenimą kultūrą.

Mokymosi savaitės didina mokymosi visą gyvenimą vertės suvokimą ir motyvuoja mokytis, padąsina ir teikia paramą potencialiems naujiems mokiniams.

Mokymosi savaitės vertė ir veiksmingumas tarptautiniu mastu buvo pripažinti Penktojoje tarptautinėje suaugusiųjų švietimo konferencijoje (CONFITEA V) 1997 metais ir UNESCO 2000 metais. Nuo tada vis daugiau viso pasaulio šalių rengia savas mokymosi šventes, buriančias mokytis visą gyvenimą.

Atsižvelgdami į susidariusią situaciją, mes, penkiolikos Europos šalių mokymosi savaitės koordinatoriai, dalyvavę šiame Grundtvigo tinkle, kuriam paramą suteikė Europos Komisija, kreipiamės į visus tarpininkus su prašymu tęsti teikiamą paramą mokymosi savaitėms pagal turimas poveikio

galimybes. Remdamiesi atliktu propagavimo darbu savo šalyse bei daugiašaliu bendradarbiavimu ir turėdami omenyje Veiklos planą, kurį Europos Komisija žada sukurti 2007 metais, siekdama garantuoti veiksmingą veiklų tęsinį po 2006 metais paskelbto Komunikato, mes apžvelgiame mokymosi savaitės privalumus ir politikos kūrėjams bei suaugusiųjų mokymosi teikėjams siūlome šias rekomendacijas.

Politikos kūrėjams (nacionalinei valdžiai, vietos ir regionų valdžios organams, tarptautinėms agentūroms)

A. Mokymosi savaitės ir švenčių privalumai

Mokymosi savaitės viešai demonstruoja mokymosi galimybių įvairovę ir pasitenkinimą, kurį teikia mokymasis.

Jos teigia mokymosi visą gyvenimą vertę ir motyvuoja daugiau suaugusiųjų toliau mokytis ar grįžti mokytis. Mokinių apdovanojimai nėra vien individuali jų šventė, jie padąsina kitus sekti sėkmingais pavyzdžiais.

Mokymosi savaitės padeda kurti ir plėtoti partnerystes tarp valdžios ir pilietinės visuomenės organizacijų ir socialinių partnerių vietos, regionų ir nacionaliniu mastu, skatina bendradarbiauti politikos kūrėjus, klasikinio ir netradicinio mokymo teikėjus, rėmėjus, žiniasklaidą, darbdavių asociacijas ir profesines sąjungas. Šis procesas visais aspektais gerina efektyvumą ir padeda stiprinti dalyvių pajėgas planuojant suaugusiųjų švietimą, vadovaujant jam ir kuriant programas.

Mokymosi savaitės ir šventės pagrindinį dėmesį skiria mokiniams ir suteikia jiems viešą galimybę išsakyti savo mokymosi poreikius, interesus ir apibrėžti rūpimas sritis. Nuo švenčių dažnai prasideda suaugusiųjų mokymosi forumų ir tinklų steigimas, kad suaugę mokiniai turėtų kur išsakyti savo perspektyvą ir kreiptis – net į

politikos kūrėjus – savo vardu, o tai padeda plėtoti poreikiais grindžiamą švietimo politiką, strategijas ir švietimo institucijas.

Mokymosi savaitės ir šventės kreipiasi į konkrečias grupes, tokias kaip imigrantai, kultūros mažumos, neįgalūs asmenys ar asmenys, turintys poreikių įgyti bazinių įgūdžių, visus tuos, kurių mokymasis yra mažiausiai tikėtinas, todėl galime drąsiai teigti, kad jos sprendžia socialinės įtraukties klausimus. Mokymosi savaitės yra nacionalinės kampanijos, grindžiamos regionų ir vietos veikla: mokymosi propagavimu ir orientavimu mokytis. Savaičių organizatorių pagrindinė koordinuojanti funkcija yra plėtoti regionų ir vietos bendruomenių partnerystes, kad veikla atitiktų vietos poreikius.

Mokymosi savaitės apima visus mokymosi požiūrius, būdus ir vietas.

Jos padeda įveikti ribas tarp formalaus, neformalaus ir savaiminio (savišvietos) mokymosi būdų, taip kurdamos holistinį mokymosi visą gyvenimą supratimą ir plėtodamos mokymosi visą gyvenimą kultūrą.

Mokymosi savaitės suteikia viešą areną debatams ir dialogui. Jos siūlo galimybę siūlyti idėjas, diskutuoti ir keisti švietimo politikos pagrindus. Ir, jei pageidaujama, suteikia galimybę politikams skelbti savus teiginius ar pasirodyti žiniasklaidoje.

Svarbiausia – mokymosi savaitės tarnauja aktyviam pilietiškumui ir socialinei sanglaudai.

B. Svarbiausi siūlymai

1. Atsižvelgdama į daugialypius privalumus, valdžia (vietos, regionų, nacionalinė) turėtų pripažinti mokymosi savaitių unikalumą ir vertę ir teikti finansinių išteklių, kad tai būtų pagrindinis finansavimo šaltinis, leidžiantis garantuoti profesionalią vadybą ir koordinavimą.

2. Be tiesioginės finansinės paramos, mokymosi savaitių organizatoriams padeda pati įvairiausia netiesioginė materialioji vyriausybinių institucijų parama, tokia kaip galimybė naudotis vyriausybinių pastatų, erdvėmis ir įranga, spaustuve ar transporto priemonėmis.

Valdžia (vietos, regionų, nacionalinė) turėtų palankiai žiūrėti į mokymosi savaitių ir švenčių koordinatorius ir pasiūlyti pačių įvairiausių netiesioginę paramą.

3. Valdžia (vietos, regionų, nacionalinė) taip pat turėtų kasmet priimti siūlomą temą ir apsvaistyti paramą mokymosi savaitėms ir šventėms.

Švietimo, kultūros ir užimtumo politika gali būti viešinama per suaugusiųjų švietimo savaites ir šventes, o šventės gali sukaupti fondus lygiuodamosi į pagrindines vyriausybės iniciatyvas.

4. Valdžios atstovai (vietos, regionų, nacionalinės valdžios) turėtų apsvaistyti galimybę dalyvauti suaugusiųjų švietimo savaitių ir švenčių renginiuose. Tai padeda pagerinti mokymosi švenčių prestižą ir leidžia valdžios atstovams gauti visuomeninę tribūną. Valdžia taip pat gali organizuoti tam tikrus renginius suaugusiųjų švietimo savaitėse ir šventėse – profesionalų konferencijas ar tarptautinius susitikimus.

5. Tarptautinių, nacionalinių, regioninių ir vietos strategijų vykdymas ir mokymosi visą gyvenimą plėtotės planai labai priklauso nuo visų tarpininkų įsitraukimo – pradedant praktikais ir baigiant tyrėjais, mokiniais,

švietimo ir ugdymo teikėjais ir politikais, žiniasklaidos atstovais ir kt. Suaugusiųjų švietimo savaitės ir šventės turėtų paskatinti tarpininkus įsitraukti, juos informuoti ir motyvuoti – taip sukurti bendrų veiksmų platformą.

6. Nepakanka tyrimų apie dalyvavimą mokymosi procesuose, dėl to valdžia turėtų remti tolesnius tyrimus, nagrinėjančius bendrą pridėtinę vertę, kurią mokymasis visą gyvenimą sukuria individams ir visuomenėms. Dalyvavimo tyrimai leidžia informuoti politikos kūrėjus apie tuos, kurie nesimoko ir pagrindines jų dalyvavimo kliūti.

7. Tarptautinės vyriausybės agentūros (ES, UNESCO) turėtų ir toliau teikti techninę, finansinę ir moralinę paramą suaugusiųjų švietimo savaitėms ir šventėms. Daugianacionalinio bendradarbiavimo struktūros turėtų būti palaikomos ir tobulinamos. Beje, suaugusiųjų švietimo savaitės ir šventės vyksta nacionalinėje ir vietos aplinkoje ir privalo atliepti nacionalinius ir vietos poreikius ir temas. Tarptautinių suaugusiųjų švietimo savaitių ir švenčių struktūros turėtų būti grindžiamos įvairovės principu. Nebūtina visko standartizuoti (pavadinimo, tikslinių grupių, laiko ar individualių teminių akcentų), turėtų būti išnagrinėtos kūrybiškos priemonės, kad būtų galima garantuoti tęstinę tarptautinę darną.

8. Europos Komisijos Mokymosi visą gyvenimą programa per ateinančius septynerius metus padės daugeliui Europos daugiašalių suaugusiųjų mokymosi bendradarbiavimo projektų. Baigiantis dabartinio Grundtvigo tinklo laikui Komisija turėtų ir

toliau finansuoti bendradarbiavimo projektus ir partnerystes, kurios tęs šio tinklo nuveiktus darbus. Ypač svarbu bus naujai formuoti biudžeto struktūras tam, kad būtų galima kuo teisingiau atlyginti už svarbų darbą projekto partneriams, ne tik padengti tiesiogines sąnaudas.

Suaugusiųjų mokymo teikėjams, kultūros institucijoms ir žiniasklaidai

(suaugusiųjų švietimo savaičių ir švenčių organizatoriams ir dalyviams)

A. Suaugusiųjų švietimo savaičių ir švenčių privalumai

Būti suaugusiųjų švietimo savaičių ir švenčių partneriu ar net jį koordinuoti – tai mobilizuoti visus galimus dalyvius, inicijuoti naujus ryšius su bendradarbiavimo partneriais ar atnaujinti senus, užsiimti mokymosi visą gyvenimą lobizmu ir skirti laiko ir išteklių sklaidai.

Šis procesas gerina dalyvaujančių suaugusiųjų mokymo teikėjų ar kultūros institucijų prestižą, tiek švietimo, tiek visos visuomenės mastu. Tai kiekvienai organizacijai palengvins savų kursų siūlymą mokiniais ir leis padidinti pajamas, gaunamas kaip mokestį už kursus. Be to, organizacija sustiprins savo pajėgumą – tiek individualių personalo narių, tiek ir visos institucijos.

Suaugusiųjų švietimo savaitės ir šventės propagavimo potencialas taip pat gali būti panaudotas siekiant daryti įtaką politinei sąrangai, lemiančiai suaugusiųjų švietimo teikėjų ir kultūros institucijų veiklą. Per sukurtas sąjungas ir

kontaktus, taip pat kaip ir per viešumą, lengviau išgirsti kolektyvinį balsą ir sukurti politinį spaudimą, kad būtų sėkmingai įgyvendinama mokymosi visą gyvenimą politika ir realizuojami suaugusiųjų švietimo tikslai.

Kartu mažos vietos organizacijos gauna galimybę sužinoti apie švietimo politiką ir tikslus.

Suaugęs mokinys yra suaugusiųjų švietimo organizatorių akiraityje. Stiprindamos bendradarbiavimą suaugusiųjų švietimo savaitės ir šventės leidžia dalyvaujančioms organizacijoms rasti temas, kurios mobilizuotų ir suaktyvintų mokinius, ne vien per šventę, bet per visus metus ir įvairiose aplinkose. Tai sukuria daugiau galimybių mokiniams susitikti ir pareikšti savo požiūrį, kyla reikmė sukurti mokinių forumus ir tinklus, kaip konsultavimosi mechanizmą.

B. Bendri siūlymai

9. Suaugusiųjų švietimo savaitės ir šventės gali nutiesti „tiltą nuo sofos iki klasės“. Suaugusiųjų mokymo teikėjai ir kultūros institucijos turėtų bendradarbiauti, įtraukti žiniasklaidą, valdžios organų atstovus ir darbdavius. Reikėtų skirti laiko sisteminiam tinklui sukurti, kad jame nuolat būtų teikiama informacija ir susidarytų galimybė didinti potencialių dalyvių skaičių. Sukurtas tinklas būtų bendruomenę ar regiono dalį ir turėtų būti vertinamas kaip pridėtinė vertė kuriant klestintį ir besivystantį regioną.

10. Viešumas ir viešieji ryšiai privalo būti bet kurios kampanijos esminiai privalomieji ir pozityvieji komponentai. Švietimo organizatoriai turėtų būti pakankamai drąsūs ir, pavyzdžiui, kviesti garsius žmones (mokslininkus, aktorius, menininkus, sportininkus ir kt.) ir politikus, kad jie išsakytų savo nuomonę suaugusiųjų mokymosi tema ir pasidalytų patirtimi.

11. Nors nuolatinės kaitos sąlygomis būtina prisidėti svarstant vykstančias permainas bei aptariant politikos prioritetus (pvz., naujos temos, nauji požiūriai, nauji partneriai ir naujos iniciatyvos), organizatoriai turėtų garantuoti tolydumą, išlaikydami bazines struktūras ir bendradarbiaudami su turimais partneriais. Turėtų būti išlaikyta pusiausvyrą tarp tęstinumo, lankstumo ir novatoriškumo tam, kad suaugusiųjų švietimo savaitės ir šventės išliktų patrauklios visuomenei.

12. Suaugusieji mokiniai turėtų būti pripažinti partneriais ir turėtų dalyvauti visur, kur yra aptariamoms ir planuojamos suaugusiųjų mokymosi politikos iniciatyvos. Suaugusiųjų mokymosi forumai ir tinklai yra reikalingi kaip mechanizmai, skirti konsultuotis klausimais apie švietimo struktūras ir politiką vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. Švietimo organizatoriai turėtų visais galimais būdais remti plėtotę ir suaugusiųjų mokymosi forumų bei tinklų veiklą.

KAIP ĮTRAUKTI MOKINIUS Į ŠVIETIMO POLITIKOS IR MOKYMO(SI) PASIŪLOS FORMAVIMĄ

Suaugusių mokinių pasiūlymai

40

Šiuos patarimus ir rekomendacijas pateikė du suaugę mokiniai, dalyvavę Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo (IntALWinE) akcijose (Tarptautinis mokinių forumas 2004 metų spalio mėnesį, 2005 metų tarptautinė mokomoji kelionė ir leidinys „Atradau savo kelią. Europos mokomosios kelionės“) – Johnas Gatasas iš Velso ir Winifred Hignell iš Airijos / Anglijos, suderinę su tarptautinės grupės nariais.

Suaugusių mokinių, dalyvavusių IntALWinE projekte, komentarai leidžia daryti išvadą, kad jis buvo sėkmingas. Be iš anksto planuotų rezultatų, sulaukta ir naujų, kaip tik dėl to, kad susitiko mokiniai iš įvairių šalių. Pasirodė, kad kaip tik susitikimas ir pasikeitimas nuomonėmis su mokiniais iš kitų šalių davė projektui didžiausią naudą. Dalyviai konstatavo, kad mokiniai iš skirtingų šalių iš tokio tarptautinio susitikimo turėjo naudos.

Kai patys įsitikino, kad gali dalyvauti diskusijose ir organizuoti įvairius mokymo renginius kitose šalyse, suaugę mokiniai vienu balsu ėmė tvirtinti: „Mes pageidaujame dalyvauti kiekvienoje diskusijoje apie mūsų mokymosi kelius.“

Teigiamas poveikis

Europos mokymosi savaičių tarptautinio tinklo (IntALWinE) dalyviai suprato, kad dalyvavimas ir įsitraukimas duoda naudos ne tik kiekvienam atskiram mokiniui, bet, tai ypač svarbu, yra naudinga ir formuojant mokymosi pasiūlą savo šalyje. Dalyvavimas leidžia pažangiems mokiniams savo ruožtu padėti švietimo sistemai – toliau tobulinantis ir įsigyjant kvalifikaciją.

Pasiūlymai

Suaugę mokiniai turi turėti galimybę įsigyti naujų gebėjimų ir pritaikyti juos praktiškai palankioje aplinkoje. Svarbi galimybė dalyvauti seminaruose ir konferencijose, vietos, tarptautinėse ar nacionalinėse.

Suaugusių mokinių įtraukimas

Mokiniai gali įsitraukti į įvairių sričių veiklą. Veikla, į kurią įsitraukia mokiniai, priklauso nuo nacionalinio ar vietos konteksto. Galimi mokinių vaidmenys ir funkcijos:

- **Entuziastai.** Mokiniai, kurie pasiruošę su potencialių būsimų mokinių grupėmis kalbėti apie savo mokymosi patirtį. Jie galėtų tai daryti per vadinamąsias „atvirų durų dienas“ ar per kitus renginius ir paskatinti žmones pradėti mokytis.
- **Mentoriai.** Ši sąvoka reiškia „patyręs ir patikimas patarėjas“. Atlikdami šį vaidmenį mokiniai galėtų paremti naujus mokinius patarimais, būti greta ir motyvuoti mokytis toliau.
- **„Mokymosi čempionai“.** Mokiniai, kurie kalba per radiją ar pasakoja savo istorijas spaudoje ir taip savo pavyzdžiu skatina kitus mokytis. Idealus variantas, jei jie yra apdovanoti per šventes už laimėjimus.
- **Aktyvistai.** Bendruomenės mokiniai mokomi išsiaiškinti, ko norėtų mokytis kiti bendruomenės nariai.
- **Tarpininkai.** Mokiniai, sugebantys išaiškinti įvairioms grupėms mokymosi privalumus, pasiūlantys svarbias temas specialistams.
- **Komisijų nariai.** Mokiniai, kurie veikia kaip atstovai komisijose ir kuratorių grupėse ir tokiu būdu teikia informaciją abiem kryptimis. Iš vienos pusės, jie svarbiuose pasitarimuose perteikia mokinių poreikius ir vizijas, iš kitos pusės, informuoja mokinius apie nagrinėtas temas ir priimtus sprendimus.

Teigiamas poveikis

Nederėtų pamiršti, kad įvairūs mokinių atstovų įgyti ir pritaikyti gebėjimai ir aukščiau paminėtų vaidmenų atlikimas gerėja ir kartu atneša apčiuopiamos visuomeninės naudos.

Pažangus mokinys, atlikdamas savo vaidmenį, gali:

- pakeisti požiūrį – tiek politinių vadovų, tiek suaugusiųjų, kurie „nieko nenori žinoti apie jokių mokslus“;
- parodyti, kad galima įveikti dalyvavimo baimės barjerus;
- paaiškinti, kaip galima įtraukti naujas grupes;
- paskatinti kitus žmones dalyvauti ar ieškoti informacijos;
- atkreipti žiniasklaidos dėmesį.

Pasiūlymai

Suaugę mokiniai turėtų būti mokomi atlikti šiuos vaidmenis ir įvairias funkcijas. Yra bendravimo gebėjimų, mokėjimo dirbti komandoje mokymo pasiūlos poreikis, gebėjimo dalyvauti posėdžiuose, žinių apie šalies švietimo sistemą poreikis. Suaugę mokiniai turėtų gauti atitinkamų pratybų. Jiems turėtų būti suteikta galimybė įrodyti savo žinias ir atsakyti į klausimus. Būtina, kad mokiniai turėtų žinių apie pagrindinius demokratijos principus.

„Mokymosi čempionų“ jau yra kai kuriose IntALWinE tinklo šalyse.

Teigiamas poveikis

„Mokymosi čempionai“ – tai milžiniškas laimėjimas, jų potencialas didžiulis. Jie gali išnaudoti savo žinias ir patirtį ir yra pajėgūs skatinti mokytis savo bendruomenę. Jie gali suprantamai išaiškinti mokymosi privalumus tiems piliečiams, kurie nesinaudoja mokymosi pasiūla. Jie gali:

- kalbėtis su potencialiais suaugusiais mokiniais;
- paraginti kitus mokinius irgi pasisakyti už mokymąsi;
- kalbėtis su vietiniais suaugusiųjų švietimo darbuotojais;
- kalbėtis su vietos žiniasklaida;
- kalbėtis su įvairiomis vietos įstaigomis.

Pasiūlymai

Suaugę mokiniai gali įvertinti šiuolaikinės švietimo sistemos naudą. Jie turėjo kovoti su sunkumais ir geriausiai žino, kaip juos įveikti. Tik mokiniai žino, ar tai, kas siūloma, iš tikrųjų tikra, žino, kas iš to išeis. Pažangūs mokiniai, apdovanoti švenčių metu, turėtų imtis „čempionų“ vaidmens ilgam laikui (pvz., metams). Būtų gaila, jei jie liktų tik „vieno vakaro čempionais“.

Šių mokinių mokslo pagrindai ir patirties lobynas turėtų būti plėtojami, kad jie galėtų nuveikti naudingą visuomeninį darbą. Jie galėtų:

- būti kviečiami į nacionalines ir tarptautines konferencijas, seminarus ir renginius;
- kalbėti kitų suaugusių mokinių vardu;
- bendrauti su žiniasklaida;
- dalyvauti švietimo politikos komisijose.

Mokinių forumai

Mokinių forumai jungia vienu metu koku nors būdu besimokančius suaugusiuosius. Juose mokiniai susirenka aptarti svarbių temų ir palyginti savo mokymosi kelių, keistis patirtimi ir paremti vienas kitą, pažinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, remti pozityvias tendencijas ir kurti būsimų būtinų pokyčių strategijas.

Susitikimai padeda įgyti autentišką balsą. Tokiu būdu kuriamas pagrindas dalyvauti debatuose su specialistais, valdžios atstovais ir pasiūlos teikėjais.

Mokymo priemonių kūrėjai tik tada sužino, ar jų pasiūlyti kursai atitinka mokinių poreikius, kai juos apklausia, kai įsiklauso į „mokinių balsą“. Švietimo programų sėkmė priklauso nuo to, ar suteikiama galimybė mokiniams išreikšti savo pageidavimus. Kas finansavo suaugusiųjų švietimą, sužino, ar jų pinigai efektyviai buvo panaudoti, tik tada, kai išsiaiškina, kiek naudos mokiniams atnešė švietimo priemonės.

Teigiamas poveikis

Apklausus suaugusius mokinius apie jų patirtį, galima daryti išvadas, ar resursai tikslingai naudojami mokymo pasiūlai. Kadangi mokiniai jaučė į savo bendruomenę, jie pajėgūs spręsti apie specifinius bendruomenės poreikius ir gali atlikti svarbią funkciją ugdant šios bendruomenės mokymosi kultūrą.

Mokinių grįžtamasis ryšys yra vertingas pokyčių įvertinimo instrumentas. O mokiniai yra suinteresuoti išdėstyti savo požiūrį, jei žino, kad gali tapti tarpininkais ir pakeisti savo pačių mokymosi aplinką.

Grįžtamasis ryšys gali būti vertinamas ir kaip atsakomybės ugdymas.

Mokinių forumai gali tapti naujo požiūrio į švietimo planavimą ir formavimą pamatu.

Jie gali prisidėti prie mokymosi visuomenės ir mokymosi bendruomenių kūrimo.

Pasiūlymai

„Mokymosi čempionai“ kuriant mokinių forumą gali sudaryti branduolį. Forumų įkūrimas ir veikla turi būti remiami finansiškai, dalykiškai ir morališkai. Be abejo, ateityje jie turi tapti savarankiški.

Suaugusių mokinių tinklas

Mokinių tinklą sudaro forumai ir paskiri suaugę mokiniai. Dalyviai gali būti formalūs ir neformalūs, su sertifikatais ir be jų. Tinklas gali būti bet kur, nepriklauso nuo konkrečios vietos: bendraujama elektroniniu paštu, įvairiausiose bendrijos institucijose arba formaliuoje švietimo įstaigoje. Tinklo pranašumas – jis pasiekia geografiškai labiausiai nutolusias vietas ir todėl plačiausiai atstovauja įvairių asmenų interesams, poreikiams ir balsams.

Teigiamas poveikis

Mokinių tinklai gali paskirti atstovą iš savo rato į įvairias komisijas, kuriose vedamos diskusijos, priimami nutarimai, įskaitant švietimo planavimą, vadovavimą jam ir mokymo pasiūlos vertinimą. Tinklas suteikia galimybę bendrauti, jį tinka naudoti, kai reikia:

- pradėti dialogą su valdžios ir suaugusiųjų švietimo atstovais (nacionaliniu ir vietos lygmeniu);
- atpažinti stipriąsias ir silpnąsias suaugusiųjų mokymo pasiūlos vietas ir atskleisti jas vyriausybėms, švietimo darbuotojams, rėmėjams ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Pasiūlymai

Kad tinklas sėkmingai veiktų, jam reikia politikų ir specialistų paramos. Tačiau paramos tinklas gali tikėtis tik įrodęs esąs jos vertas. Tinklą padarytų svarų specialistų sukurtas duomenų bankas apie mokinius, kurie pareiškė norą dalyvauti politinėse diskusijose ar reklamuoti mokymąsi. Šis bankas padėtų švietimo darbuotojams išrinkti tinkamus asmenis konkrečioms užduotims, tai prisidėtų prie mokinių kompetencijos didinimo ir būtų naudinga pačiam tinklui.

Europos mokinių tinklas

Vienas iš nenumatytų Europos mokymosi savaitės tarptautinio tinklo (IntALWinE) rezultatų buvo galimybė 2005 metais keletui mokinių ir projekto dalyvių dalyvauti tarptautinėje konferencijoje Osle (Norvegija). Po diskusijų buvo nuspręsta, kad reikia sujungti esamas pajėgas ir vadovaujant Škotijos suaugusiųjų švietimo asociacijai (SALP) prašyti Europos Komisijos paramos Europos mokinių tinklui sukurti ir tokiu būdu tęsti IntALWinE tinklo pradėtą darbą.

Pagrindinis tikslas – įsteigti visos Europos suaugusių mokinių sąjungą. Tokia sąjunga sudarytų sąlygas mokiniams visoje Europoje keistis patirtimi, mokiniai galėtų patarti vieni kitiems, rinkti informaciją, mokyti kurti naujus mokinių forumus ir tinklus. Europos tinklas

galėtų platinti mokymo metodus, kuriuos mokiniai laiko sėkmingais. Būtų fiksuojami barjerai tarp šalių ir ieškoma būdų juos panaikinti.

Tikimasi, kad kiekviena šalis, tinklo narė, organizuos vietinius, regioninius ir nacionalinius renginius, kurie leis mokiniams praplėsti jų žinių ir patirties ribas, bendrauti su kitais mokiniais, švietimo darbuotojais, valdžios atstovais ir kitų šalių politikais.

Teigiamas poveikis

Dauguma Europos Komisijos mokslo ir švietimo direktyvų rodo, kaip svarbu suteikti suaugusiems mokiniams balsą ir sudaryti galimybę būti aktyviems mokantis. Europos tinklas galėtų:

- remti nacionalinius ir vietinius forumus, keistis sėkmingos praktikos pavyzdžiais;
- raginti daugiau šalių kurti nacionalinius ar vietinius mokinių forumus ir tinklus;
- gerinti pavienių mokinių mobilumą ir remti jų dalyvavimą tarptautinėse kampanijose;

- suaugusiems mokiniams palengvinti mokymosi galimybių paiešką;
- būti Europos Komisijos ir Europos Parlamento informacijos ir orientacijos šaltiniu.

Pasiūlymai

Europos mokinių tinklo kūrimas labiausiai priklausys nuo Europos Komisijos, taip pat ir nuo kitų tarptautinių organizacijų bei atitinkamų nacionalinių institucijų paramos. Komisija turėtų patenkinti įteiktą prašymą. Ji turėtų paremti ir Europos suaugusiųjų švietimo asociacija (EAEA), ir UNESCO. Nacionalinės institucijos turėtų imtis priemonių, kad būtų skirtos atitinkamos biudžeto lėšos specialistams ir mokiniams.

Mokinių dalyvavimas: sunkumai ir rekomendacijos

Nors yra daug teigiamų pavyzdžių, kad mokiniai dalyvauja tobulinant politines švietimo direktyvas ir formuojant mokymosi pasiūlą, kyla problemų tiek dėl pačių mokinių požiūrio į mokymąsi

ir mokymosi situacijas, tiek dėl švietimo specialistų ir valdžios atstovų požiūrio į mokinių dalyvavimą sprendžiant jų mokymosi klausimus.

Pirmoji spręstina problema yra suaugusių mokinių inertiškumas. Pirmiausia juos reikėtų motyvuoti. Dažnai suaugę mokiniai būna neįgudę reikšti savo nuomonę konkrečiais klausimais ar nepratę būti klausinėjami. Jie nesitiki, kad nuomonė apie jų mokymosi kelią galėtų būti kam nors įdomi. Ypač trukdo įsitikinimas, kad jų vis tiek niekas neklausys, kad niekas rimtai nežiūrės į jų siūlymus.

Suaugę mokiniai, įtraukti į mokymosi problemų sprendimą, pradžioje skeptiškai vertina savo kaip būsimų pokyčių tarpininkų vaidmenį. Galimas dalykas, kad pakviesti dalyvauti susitikime, kuriame bus kalbama apie tai, kaip jie gali būti aktyvesni, mokiniai vertins renginį kaip „pokalbių renginį“, kuriame daug kalbama, bet mažai kas realizuojama.

Dešimt patarimų, kaip įtraukti mokinius

1. *Geriau kviesti du, o ne vieną mokinius. Dalyvaujama lanksčiau, galima abipusė parama.*
2. *Svarbu skirti pinigų kelionpinigiams ir kitokioms su susitikimu susijusioms išlaidoms. Negalima iš dalyvių tikėtis avanso už keliones ir kitokias išlaidas.*
3. *Apgyvandinimo išlaidos turi būti padengtos, nuo pat pradžių reikia suprasti šią būtinybę.*
4. *Kai kurie mokiniai, kurie pradžioje gali skirti renginiams daug laiko, tampa savarankiškesni, jiems atsiveria naujos galimybės, todėl reikia nuolat ieškoti naujų mokinių.*
5. *Jei dalyvis turi išlaidų, susijusių su susitikimu, jos turi būti padengtos. Specialistų dalyvavimas paprastai apmokamas kaip jų tiesioginis darbas.*
6. *Mokinių susitikimuose turėtų dalyvauti švietimo darbuotojas, kad mokiniai turėtų į ką kreiptis ir išsiaiškinti kylančius klausimus.*
7. *Susitikimo laikas turi būti gerai apgalvotas, kad tikėtų dalyviams, turintiems vaikų, atvykstantiems iš tolimesnių vietų. Susitikimo vieta turi būti lengvai pasiekiamą. Mokiniai negali dalyvauti susitikime darbo metu.*
8. *Svarbu iš anksto išsiaiškinti, koks mokinių vaidmuo. Mokiniai turi būti lygiaverčiai specialistų partneriai, kitaip kils pavojus, kad jų buvimas tik simbolinis. Neturėtų būti kalbama žargonu ir reikia vengti protegavimo.*
9. *Mokiniai atvyksta entuziastingai nusiteikę ir pasiryžę atlikti konferencijos užduotis, bet jei supras, kad yra nelabai reikalingi, nusivils ir atsisakys dalyvauti. Turi būti abipusis įsipareigojimas kartu pasiekti konkrečių rezultatų.*
10. *Dalyviams labai padėsime, jei pamokysime prisistatyti ir ruošti seminarus.*

Pasiūlymai

Suaugę mokiniai dažniausiai būna labai užsiėmę. Jie turi šeimas, darbą, lanko kursus. Priešingai nei švietimo specialistams, susitikimai mokiniams nėra jų darbo dalis. Jie priversti aukoti savo laiką, skirtą šeimai, kursams ar laisvalaikio pomėgiams. Todėl labai svarbu tinkamai suplanuoti susitikimo laiką. Jei iš tikrųjų norime mokinius matyti susitikimuose, jie turi būti planuojami atsižvelgiant į suaugusių žmonių poreikius.

Akcijų organizatoriai turi atsižvelgti ir į kitas kliūtis, galinčias sutrukdyti dalyviams, pavyzdžiui, galimas išlaidas, visų pirma kelionės (dažnai tai didelė problema mažas pajamas gaunantiems mokiniams), vaikų ar slaugomų artimųjų priežiūrą.

Iki šiol manyta, kad rizikinga **klausti mokinius** apie jų poreikius. Dažnai valdžios atstovai ar mokymosi pasiūlos teikėjai sunkiai pripranta prie minties, kad reikia atsisakyti dalies valdžios. Tačiau jie turėtų kurti tokią darbo kultūrą, kurioje būtų laukiama grįžtamojo ryšio ir būtų saugu išsakyti bet kokią nuomonę. Todėl valdžios atstovai ir pasiūlos teikėjai turėtų keistis.

Papildomų pastangų reikalaujantis darbas yra pasiekti, kad mokiniai visada gautų atsakymus ir visos priemonės būtų reikšmingos ir svarbios. Kiekvienas ketinimas, susijęs su mokinių konsultavimu ir idėjų įgyvendinimu, turi būti skaidrus.

Jei norima išmokyti mokinius dirbti savarankiškai, svarbu:

- žiūrėti į mokinius kaip į lygiavertius partnerius;
- dalytis su mokiniais valdžios įgaliojimais, kad jie galėtų efektyviai dalyvauti kuriant mokymo pasiūlą ir prisidėtų prie vadovavimo;
- siūlyti mokiniams komentuoti mokymosi pasiūlą arba daryti jai įtaką;
- garantuoti, kad projektų vadovai ne tik išklaustų siūlymų, bet ir iš tikrųjų juos įgyvendintų.

Kelios pastabos apie Europos mokymosi savaitių tarptautinį tinklą

Nors Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo (IntALWinE) Grundtvig projektas baigtas, būtų žengtas žingsnis atgal, jei tinklas iširtų, o užmegzti kontaktai, ryšiai ir bendro darbo patirtis dingtų. Tinklo partneriai turėtų ir toliau bendradarbiauti, tik gal reikėtų pakeisti akcentus. Jie galėtų sugalvoti, kaip padedant geriausiems mokiniams optimizuoti mokymo savaitių efektyvumą. Dalyko sėkmei turėtų padėti aukščiau išvardinti principai ir patirtis.

Pasiūlymai

Europos mokymosi savaitių tarptautinio tinklo (IntALWinE) nariai turėtų:

- įtraukti geriausius mokinius į darbą;
- ieškoti paramos šaltinių mokiniams aktyvinti;
- ieškoti pinigų Europos mokinių tinklui remti.

Kupini energijos po įkvepiančios kelionės: tarptautinės suaugusių mokinių grupės nariai Velse

Dažniausiai užduodami klausimai, į kuriuos gali atsakyti mokiniai

- *Mokinių pasitenkinimas: ar mokiniai gerai konsultuojami, ar jie patenkinti tuo, koku būdu yra apklausiami, ar patenkinti apklausos rezultatais?*
- *Ar akcijų metu mokiniai įtraukiami į mokymąsi, kiek jie įtraukiami ir ar tai efektyvu?*
- *Koku būdu galima motyvuoti mokinius dalyvauti formuojant mokymosi pasiūlą?*
- *Koku būdu mokiniai galėtų daryti įtaką politinėms direktyvoms ir finansavimui?*
- *Kaip jie galėtų atstovauti kitiems mokiniams, kalbėti jų vardu?*
- *Ar gali mokinių forumas pasitarnauti demokratijos vystymo procesui?*
- *Ar dalyvavimas forume ugdo pilietiškumą?*
- *Kokie yra įvairių šalių mokinių poreikiai ir kuo jie skiriasi?*
- *Ar skiriasi atskirų mokinių poreikiai nuo šalies poreikių ir kaip panaikinti tuos skirtumus?*
- *Kaip galima įveikti kai kurių valdžios ir mokymosi atstovų priešingumą vertinti mokinius kaip tikrus partnerius?*
- *Parašyti visos Europos ir pasaulio „Suaugusių mokinių chartiją“!*

EUROPOS MOKYMOSI SAVAIČIŲ TARPTAUTINIO TINKLO (INTALWINE) PARTNERIAI

46

Bulgarija

Ponia Maria Todorova

Vokietijos aukštųjų liaudies
mokyklų sąjungos tarptautinio
bendradarbiavimo instituto
Sofijos skyrius (IIZ-DVV)
Ul. Knjaz Boris I 147, 1000 Sofia,
Bulgaria
Tel + (359-2) 983 6543
Fax + (359-2) 983 6482
todorova@iizdvv-bg.org

Suomija

Ponia Eeva Inkeri Sirelius

Suomijos suaugusiųjų švietimo
asociacija (FAEA)

Annankatu 12 A 15, 00120 Helsinki,
Finland
Tel + (358-9) 612 03711
Fax + (358-9) 646 504
eeva-inkeri.sirelius@vsvy.fi

Koordinatorė

Ponia Bettina Bochynek

UNESCO mokymosi
visą gyvenimą institutas (UIL)

Feldbrunnenstrasse 58,
20148 Hamburg, Germany
Tel + (49-40) 44 80 41-44
Fax + (49-40) 410 77 23
b.bochynek@unesco.org

Vengrija

Ponia Eva Zsófia Fesztbaum

Vengrijos aukštųjų liaudies
mokyklų sąjunga (HFHSS)

Puskin Utca 12, Budapest 1088,
Hungary
Tel + (36-1) 411 1459
Fax + (36-1) 411 1460
zsofi@nepfoiskola.hu

Kipras

Ponas Klitos Symeonides

Kipro suaugusiųjų švietimo
asociacija

PO Box 24019, Nicosia, Cyprus
Tel + (357) 9947 0810
Fax + (357) 2248 6714
klitossy@cytanet.com.cy

Estija

Ponia Sirje Plaks

Estijos suaugusiųjų švietimo
asociacija (AEAE)

Valge 10, Tallinn 11413, Estonia
Tel + (372-6) 211 671
Fax + (372-6) 211 670
sirje@andras.ee

Islandija

Ponia Adalheidur Jónsdóttir

EDUCATE – Islandija

Grensavogur 16a, 108 Reykjavik,
Iceland
Tel + (354) 599 1440
Fax + (354) 599 1401
alla@mennt.is

Italija

Ponia Francesca Landi
Romos liaudies universitetas
(UPTER)

Via del Corso 101, 00186 Rome,
Italy
Tel + (39-06) 6920 43310
Fax + (39-06) 6780 702
landi@upter.it

Norvegija

Ponia Berit Mykland
Norvegijos saugusiųjų švietimo
asociacija (NAAE)

PO Box 560 Sentrum, 0105 Oslo,
Norway
Tel + (47) 2414 8973
Fax + (47) 2233 4085
berit.mykland@vofo.no

Ispanija

Ponia Montserrat Morales Corraliza
Ponia Isabel García-Longoria
Serrano

Ispanijos liaudies
universitetų federacija (FEUP)

c/ Los Madrazo 3, 1º, 28014 Ma-
drid, Spain
Tel + (34-91) 5219 108
Fax + (34-91) 5231 087
info@feup.org

Lithuania

Ponia Vilija Lukošūnienė
Lietuvos suaugusiųjų švietimo
asociacija (LSŠA)

Geležinio vilko 12-440, Vilnius,
Lithuania
Tel + (370-5) 261 9031
Fax + (370-5) 231 2309
lssa@takas.lt

Rumunija

Ponia Ileana Boeru
Bukarešto liaudies universitetas

Bd. Nicolae Balcescu 18
Bucaresti Sector 1, Romania
Tel + (40-1) 314 6637/310 1184
Fax + (40-1) 314 0063
updalles@pcnet.ro

Šveicarija

Ponia Ruth Jermann
Šveicarijos suaugusiųjų
švietimo asociacija (SVEB)

Oerlikonerstrasse 38,
8057 Zürich
Switzerland
Tel + (41-1) 311 6455
Fax + (41-1) 311 6459
ruth.jermann@alice.ch

Nyderlandai

Ponia Els Ranshuijsen
CINOP

Postbus 1585, 5200-BP Den Bosch,
Netherlands
Tel + (31-73) 680 0842
Fax + (31-73) 612 3425
eranshuijsen@cinop.nl

Slovėnija

Ponia Zvonka Pangerc Pahernik
Slovėnijos saugusiųjų švietimo
institutas (SIAE)

Smartinska 134a, 1000 Ljubljana,
Slovenia
Tel + (386-1) 584 2567
Fax + (386-1) 524 5881
Zvonka.Pangerc@acs.si

Jungtinė Karalystė

Ponia Rachel Thomson
Nacionalinis suaugusiųjų
nuolatinio mokymosi institutas
(NIACE)

Renaissance House
20 Princess Road West, Leicester
LE1 6TP
United Kingdom
Tel + (44-116) 204 4200
Fax + (44-116) 223 0050
rachel.thomson@niace.org.uk

Directorate General
for Education and Culture

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Directorate General
for Education and Culture

